

"Proletarec" je
delavski list za
misleče čitatelje.

PROLETAREC

OFFICIAL ORGAN JUGOSLAV FEDERATION, S. P.

GLASILLO JUGOSLOVANSKE SOCIALISTICNE ZVEZE

GLASILLO
PROSVETNE
MATICE J.S.Z.

NO. — ST. 1330

Entered as second-class matter, December 6, 1907, at the post office
at Chicago, Ill., under the Act of Congress of March 3d, 1879.

CHICAGO, ILL., 9. MARCA (MARCH 9, 1933.)

Published weekly at
2525 W. 26th St.

LETO — VOL. XXVIII.

KLIC SOCIALISTIČNE INTERNACIONALE

SOLIDARNOST DELAVSKEGA RAZREDA NUJNO POTREBNA

Biro delavske socialistične internacionale za enoten
bo proletarijata proti fašizmu in reakciji

BIRO delavske socialistične internacionale je izdal dne 19. februarja 1933 svoj drugi proglaš z ozirom na fašistični teror v Nemčiji in nevarnost svetovne vojne, ki se glasi:

"Delavstvu vsega sveta!

Ta apel vam naslavljamo v momentu največje nevarnosti, ki preti delavskemu razredu, miru, svobodi in človeški civilizaciji.

V zvezi s kapitalistično in fevdalno reakcijo se je Hitler polastil vlade nad Nemčijo.

Med delavstvom in fašizmom v Nemčiji se bije odločilni boj. Velikanska vprašanja so na tehtnici.

Ako se fašizmu v Nemčiji posreči, da konsolidira in utrdi svojo moč, bo izginila ne samo demokracija in republika v Nemčiji, nego tudi rezultati polstoletne borbe delavskega razreda.

Če bo delavstvo v Nemčiji podleglo v boju s fašizmom, pride v veliko nevarnost tudi delavstvo centralne Evrope in reakcionarji v vseh deželah dobe vzpodbudo za vrtanje v socialne pridobitve delavskega ljudstva.

Socialisti vseh dežel so z nemškim delavstvom eno v njegovi težki, z velikimi žrtvami združeno borbo. Zanašamo se nanj, da bo v stanju poraziti fašizem in kontra-revolucijo.

Upoštevajoč zgodovinsko važnost te borbe, kličemo proletarijate vseh dežel, naj pomaga delavstvu v Nemčiji do skrajnosti svojih moči.

Delavska socialistična internacionala je vsikdar priznava dejstvo, da je medsebojni boj delavstva temeljni vzrok njegove šibkosti in v sledi tega najači zaveznik fašizma.

Delavska socialistična internacionala je bila vedno uverjena, da pride moč delavskoga razreda do veljave edino, kadar se naseli vanj edinstvo in stopi v akcijo s sklenjenimi vrstami.

Usodna nevarnost nemškemu delavstvu, in po vsem svetu, ima svoje posledice v tragičnem razkolu. Ta resnica postaja bolj in bolj očitna. Na žalost je nagel izhod iz posledic petnajstletnega razkola v sporov nemogoč. Toda skušnje, skozi katere se pomikamo, morajo ne samo vbujati želje po obnovitvi edinstvenih organizacij delavskega razreda v bodoče, nego tudi voditi v takojšnja prizadevanja za čimvečje pojačanje borbene sile proletariata.

Nevarnost je preognoma in potrebna je splošna želja vsega delavstva za enotnost v borbi proti skupnemu sovražniku. Ne sme se dopustiti, da bi kdo delavstvo izrabljalo v negovanju medsebojnih strankarskih manevrov. Smoter socialistične delavske internacionale je edinstvena delavska akcija na podlagi odkritega in iskrnega sporazuma. V očigled tragičnim nevarnostim, ki jim groze, kličemo nemškim delavcem in delavcem vsega sveta, naj prenehajo z bojem drug zoper drugega ter se strnejo za skupni boj proti fašizmu. Socialistična delavska internacionala je bila vsikdar pripravljena in je pripravljena danes na pogajanje s komunistično internacionalo v namenu za skupno akcijo. Pregovori se lahko prično takoj ko bo za sporazumno delo pripravljena tudi komunistična internacionala.

Delavstvu vsega sveta!

V času, ko vas kapitalizem peha v čimvečjo mizerijo in obup, v času, ko organizira fašistične bande za boj proti vam, se ob enem tudi pripravlja za novo vojno, ki prinese človeštvu nepopisno gorje.

Pred nami je že krvava resnica vojne na dalnjem vzhodu, napeti odnosaji v Evropi groze, da si najdejo konec v novem svetovnem klanju.

Na dalnjem vzhodu prevladuje japonski imperializem. Prepolnil in zavrgel je pogodbe, ki jih je vlada v Tokiu odobrila in sprejela, nasilno okupiral Mandžurijo, ji dal novo ime Manšku ter jo spremenil v vazalko Japonske. Z osvajanjem kitajskih dežel nadaljuje. Dolgotrajno zatrjevanje japonske vlade, da to sploh ni vojna, več ne drži. Velikanski naklapi japonskega imperializma so postali očitno in jasni, liga narodov pa je izkazala za nesposobno, da bi jih mogla ustaviti.

Medtem ko divja na dalnjem vzhodu vojna in grozi, da se neomejeno razširi, v času, ko se vojni konflikti v Južni Ameriki množe in večajo, se tudi v Evropi sami razvijajo dogodki, ki morajo prej ali slej pripraviti mir v največjo opasnost.

Konferenca za omejitev oboroževanja se vleče že leta dni brez rezultata. Evropske dežele so se transformirale v ogromne vojašnice, se organizirale v mogočne zvezze in se oborožile do zobi. Vse večja postaja nevarnost, da konferenca za omejitev (Nadaljevanje na 3. strani.)

V TEJ ŠTEVILKI:

Proglaš delavske socialistične internacionale za
enoten boj delavstva proti fašizmu in za socializem.

Načrt kampanjskega odbora JSZ za pojačanje klubov v članstvu in aktivnostih in za tisoč novih naročnikov Proletarca.

Naznanilo, da izide letos prvomajski Proletarec v obliki revije, kakor je odločil zbor JSZ l. 1932 v Milwaukeeju.

Mnogo drugih člankov in dopisov.

SLIKA FAŠISTIČNE DIKTATURE V NEMČIJI

Koncem februarja je kancelar Hitler proglašil v Nemčiji obsedno stanje. Vse socialistične in komunistične časopise je bilo ustavljeno. Cenzura je plenila, ali pa preprevedala tudi mnogo drugih čistov, ki so branili ustavo republike in svarili vlado pred blaznim terorističnim početjem. Policia, ki je zelo ojačana, je pod povljetvom fašističnega ministra začela še posebno divljati po požaru, ki je nastal v državnozborski palači. Vlada

je obdolžila nekega danskega komunista, ki je priznal, da je zanetil požar, medtem ko socialistični, komunistični in liberalni krogci dokazujojo, da je dotični 'komunist' v resnici le agent-provokator, v službi fašistične reakcije. Požar je zanetil zato, da je imela vlada tak pred volitvami pretezo za "drastične akcije" proti "markazičnim zarotam". Več o položaju v Nemčiji je v drugih poročilih v tej številki.

BANČNA PANIKA IN INFLACIJE SO ZNAK, DA KRIZA NI ŠE "NA DNU"

Izplačila v zlatu ustavljena. — Predsednik uveljavlja izjemne naredbe. — Izredno zasedanje kongresa

Nad dva meseca so siliili v predsednika Rooseveltta, naj izjavi, kaj je njegovo mnenje o zlatem standardu in varnosti ameriške denarne enote. Odgovoril pa ni nobenkrat jasno na takva vprašanja. Včasi je dejal, da bo svoje stališče izrazil, ko prevzame vlado, včasi pa, da je on na vsak način za trdnost ameriškega denarja. V finančnem svetu takrat zagotovila nič ne pomembno. Ko se je nato začela še širiti tihova govorica, da so banke potrošile v kritie izgub že vse svoje rezerve, in da je novi predsednik za inflacijo, so sledili navali na banke ne več od strani malih, nego od velikih vlagateljev, ki so zahtevali zlat in ga odnesli v svoja skrivisca za mnogo milijonov dolarjev. Drugi pa so se zadovoljili tudi s papirnatim denarjem.

Najprvo je počilo v Michiganu, kjer je governer prisločil bankam na pomoč s proglašitvijo "bančnega praznika". Že pred tem se je dogodilo nekaj slinčega v Nevadi, ampak nevadske banke so majhne in le lokalnega pomena. Kot strela z jasnega pa je zadeba finančnega sveta v vseh deželah vest, da je tudi governer države New York, kjer je srce ameriških financ in bank, proglašil bančni praznik, in istočasno tudi illinoiski governer. Chicago je drugi najvažnejši center ameriškega bankarstva. 38 governerjev drugih držav je izdal enak proglaš, v pondeljek 6. marca, dober dan potem ko je prevzel vlado, pa je z diktatorsko naredbo proglašil bančni praznik predsednik Roosevelt, ki je ob enem preposedoval bankam še posebej vsako izplačevanje v zlatu. Niti ne smejo evropski vlagatelji dobiti zlata za svoje vloge v ameriških bankah. To pomeni, da je zlati standard ameriškega dolarja "začasno ukinjen".

Naznanilo, da izide letos prvomajski Proletarec v obliki revije, kakor je odločil zbor JSZ l. 1932 v Milwaukeeju.

Mnogo drugih člankov in dopisov.

FAŠISTIČNA "ZMAGA" V NEMČIJI JE ZMAGA NASILJA IN TERORJA

Vzlic največjemu teroru v Nemčiji izza Bismarckovih časov se je Hitlerjevi vladi posrečilo dobiti za svoje kandidate le dobrih 50 odstotkov glasov. Če pa bi smeje socialistična, komunistična in druge republikanske stranke voditi svobodno kampanjo, bi bili v resnici na izgubi fašisti, ne pa levice.

Hitler izdaja naprej svoje drastične naredbe in ukaze. Socialistični župan mesta Hamburg je bil siloma odstavljen, enako vsi socialistični župani v Turingiji. Vsem socialističnim listom je do 20. marca prepovedano izhajati.

Dne 5. marca so dobili glasov:

Fašisti	17,264,000
Socialisti	7,176,000
Komunisti	4,746,000
Katoliški centrum ..	4,289,000
Nacionalisti (zaveznički fašistov) ..	3,131,000
Bavarska ljudska stranka ..	1,206,000

Ostale glasove je prejelo poleg drugih strank.

V državnem zboru imajo fašisti 288 poslancev, socialisti 120, komunisti 80, centristi 71, nacionalisti 52, bavarska ljudska stranka 20, ostali mandati pa pripadajo manjšim skupinam. Hitler namerava najprej proglašiti komunistične mandate neveljavnim, socialističnim pa onemogočiti obstrukcijo proti diktaturi. Borba v Nemčiji med fašizmom in opozicijo torej ni še končana.

Stanje bank ni sijajno. Stanje ameriških bank, ki še poslujejo, ni sijajno, četudi so med njimi večinoma veliki finančni zavodi, kajti mali so v likvidaciji. Dasi ležijo ameriške velebanke in druge velike banke na papirju zelo ugodno sliko v svojih finančih, je resnični položaj v njih dojak neugoden. Mnogo aktive je namreč vrednost samo še na papirju. Za kritie izgub so porabil ves prebiteit, nerazdeljen dobitek, in 84 odstotkov kapitala.

Fašizem, demokracija inkomunistična taktika

TAŠIZEM v Nemčiji ni prišel na vlado neprizakovano. Za svojo najvažnejšo nalogu proglaša "iztrebitev marksizma". Po njegovem tolmačenju tvorijo marksizem socialistična in komunistična stranka ter unije nemškega delavstva, ki so pod socialističnim vodstvom.

Fašizem vsake dežele je posledica notranjih razmer, predvsem kaosa v gospodarstvu, zmešnjav v političnih strankah, zunanjih pritiskov, posebno v slučaju Nemčije, in pa srednjih ter kapitalističnih slojev, katerim je fašizem zadnja postaja v prizadevanjih, da se rešijo potopa.

Edina sila, ki je v stanju ustaviti fašizmu pot k oblasti, je delavski razred. Ako v odločilnem momentu nima te moči in zmožnosti, je fašistična vlada sigurna stvar. Fašizem v Italiji je divjal najbolj proti delavskemu gibanju in ga zatrl. Fašizem v Nemčiji počne isto.

V času najresnejših momentov je bilo delavstvo Italije razdrženo in v medsebojnem boju. Mussolini se je v splošnem notranjem kaosu in polomu političnih strank polastil vlade takoreč brez odpora. Hitler v Nemčiji je postal kancelar bolj "legalno", ker se je sporazumel za skupen kabinet z monarhističnimi nacionalisti, kapitalističnimi magnati in fevdalnimi plemstvom.

Kakor Mussolini v Italiji, je Hitler v Nemčiji razispal z dekreti, ki naj bi čimprej uničili delavsko gibanje. Dasi je bila v teku volilna kampanja, je zadavil skoro vse opozicionalno časopisje. Stotine socialističnih in komunističnih žurnalistov, poslancev in agitatorjev je bilo aretiranih. Civilne svobodštine so bile zavednim delavcem odvzetje popolnoma.

Fašistične orgije v Nemčiji ne bi bilo, če se bi delavci kaj naučili iz izkušenj v Italiji. Socialisti so storili vse v svoji moči, da obvarujejo ustavo in republiko, in pri tem so napravili nemalo napak. Komunisti so trdrovratno vztrajali pri svoji taktiki neprestanih groženj z revolucijo in diktaturom proletariata. Nobene stranke niso prošlih 14 let napadali bolj kakor socialistične. V namenu, da uničijo socialistično stranko in demokracijo, so dolgo nastopali skupno s fašisti. Toda ko so pritrili stvar do skrajnosti, so bili fašisti mnogo jačja stranka in v ugodnejših pozicijah kot pa komunisti.

Zato je namesto komunistične prisilje fašistična diktatura, kar je bilo lahko jasno vsakemu od začetka, razen morda komunistom. Zdaj demokracijo pognajo, kakorkoli jo je bilo malo, in da je je bilo čedalj manj, je v veliki meri njihova zasluga.

S ščuvanjem, grožnjami in provokacijami delavstvo ne bo izvojalo socializma, ne tako zvane diktature proletariata. Nemčija ni dežela mužikov. Niti ni kapitalizem v nji v razsulu in impotenci, kakor je bil zadnja leta vojne gnili, v vseh ozireh zastareli ruski carizem. Zato je taktika, ki meri vse čevlje po enih nogah, napačna.

Med delavstvom Evrope se kažejo znaki sporazuma. Socialistična internacionala apelira na komunistično za enotno akcijo. Potrebno je, da se delavstvo ne samo zediní, nego se povrne tudi na pota stare, preizkušene socialistične taktike, namesto da bi butalo z glavo ob zid in si nakopaval vlado fašizma.

Kanada dala dober vzgled

Sosedna Kanada ima gospodarsko krizo, ne pa finančno paniko, kakor jo imamo v Zedinjenih državah. Tukaj so prišle vse banke na prag položaja, da so jih rešili le z moralno pomoko. Vlagatelji, ki svojega denarja niso še vzelji iz njih, bodo zdaj morali — hočeš nočeš — putiti pretežni del svojih vsot v

njih dokler se bankam ne otajo "zamrznjena aktiva". Pred tem pa je v tej deželi propadlo že nad 6,000 bank.

V Kanadi banke poslujejo dalje, izplačujejo vloge na zahtevo, in ob enem so vloge v njih znašale januarja to leto \$22,000,000 več kot leto prej. V Zed. državah pa je ravno obratno.

BOJ PREMOGARJEV V ILLINOISU SE NADALJUJE

Premirje, ki ga je izposloval governer Horner, ni dovedlo v sporazum med unijo progresivnih rudarjev, U. M. W. in kompanijami. Lewisova U. M. W. se ne umakne in kompanije, ki jo priznavajo, obratujejo rove z njenimi člani, med tem pa je izposloval govornikom pripravljena za vzdrževanje "reda in mira".

NAČRT ZA POJAČANJE NAŠEGA GIBANJA

Kampanja, ki jo razpisuje eksekutiva Jugoslovanske socialistične zveze in je pojasnjena v tem članku, določa:

1.) Tisoč novih naročnikov Proletarca. Kvote so razdeljene po posameznih državah sorazmerno na podlagi sedanjega števila naročnikov. Ta agitacija se prične 1. aprila in konča 30. junija.

2.) Naročnina Proletarca je tekom kampanje v prej omenjenem roku znižana na \$2.50 za celo leto in \$1.50 za pol leta.

3.) Pojačanje Jugoslovanske socialistične zveze. Kampanja v ta men se prične 1. aprila in traja do 31. decembra. Minimalna kvota pojačanja je 25 odstotkov, kar pomeni, da mora JSZ ob koncu leta imeti najmanj 25 odstotkov več članov kakor jih ima sedaj.

4.) Zbiranje tiskovnega skladu, ki je določen na vsoto \$2,500. S pomočjo tega sklada in tisoč novih naročnikov bo Proletarci v stanju pokriti obveznosti tiskarni, ki znašajo nad \$2,000, prestati to krizo in si od pomoči, da bo lahko zopet stalno izhajal na 8. straneh.

5.) Klub, ki prvi doseže kvoto v številu novih članov, dobi nagrado, in istotako klub, ki prvi doseže dvojno kvoto, to je 50 odstotkov povišanja v članstvu.

6.) Določeno je, da se v šestih državah, kjer zdaj ni klubov JSZ, toda so v njih večje slovenske naselbine, tekom tega leta ustanovi postojanke naše zveze.

7.) Vsi klubi imajo nalogu, da o tem načrtu razpravljajo na sejah in si izberejo agitacijske odseke.

8.) Apelira se na naročnike v posameznih naselbinah, posebno v onih kjer ni klubov, da se organizirajo med seboj na svojo roko in pomagajo v tej kampanji.

Prečitajte sledeči članek pazno in sodelujte, da se naša kampanja dne 1. aprila prične s polnim zamahom in USPEŠNO dovrši.

Sodruži in somišljeniki!

Eksekutiva Jugoslovanske socialistične zveze je na zadnjih par sejah razpravljala o pojačanju našega gibanja. Sklenila je pričeti s kampanjo za tisoč novih naročnikov Proletarca, za zbiranje tiskovnega sklada \$2,500 in za minimalno pojačanje JSZ za 25 odstotkov v tem letu.

Kampanja za nove naročnike se prične 1. aprila in konča 30. junija. Tekom kampanje je celoletna naročnina znižana na \$2.50, polletna pa na \$1.50.

Kampanja za tiskovni sklad

in pridobivanje novih članov se prične istotako 1. aprila toda konča se zele z novim letom.

Eksekutiva JSZ se s socialistično stranko vred prav dobro

zaveda mizerije in teških časov, v katerih se nahajamo vsi skupaj, vse delavstvo. Zaveda se tudi največje potrebe ameriškega delavstva: močnega delavskega gibanja in časopisa, ter resnosti dobe, v kateri živimo.

Sodruži in somišljeniki! Mi vsi delavci — potrebujemo močnega socialističnega in razredno zavednega delavskega gibanja ter časopisa! Vsi vemo kako ogromne žrtve mora delavski razred doprinasati v sledi tega, ker se je v preteklosti premalo zavedal svojih kolektivnih interesov v sedanji razredni družbi. Tarnanje o tem na nam nič ne pomaga; s tannanjem se ne pride drugam kot v grob. Potrebujemo akcije! Akcije slehernega delavca za pridobivanje svojih sodelavcev v organizacijo in zasiranje delavskega časopisa.

Proletarci se bori za delavske interese že 28 let. Pri širjenju razredne zavednosti in v borbi proti socialnim krivicam ima nevenljive zasluge. In kot vsem delavskim časopisom v Ameriki, ki niso naprodaj, tudi Proletarci ni postavili z rožami. To vemo vse. Sedanja kriza pa ga je še posebno udarila in napeti moramo vse sile, vse sodruži in somišljeniki, da ga ne le ohranimo, ampak tudi razširimo. In Proletarci je vreden podpora vseh slovenskih delavcev, ki se zavemo, da smo delavci. Izhaja edino v interesu delavcev.

Tisoč novih naročnikov v treh mesecih je navidezno in radi velike brezposelnosti močno visoko število. Gotovo je to, da par agitatorjev tega ne izvede. Dosegljivo pa je, če gre na delo vsak sodrug in vsi čitatelji. In pridobivanje novih naročnikov v tej kampanji mora biti kolektivno delo vseh. Klub strašni krizi je med nami tisoč slovenskih delavcev, ki se bodo naročili na Proletarca v prihodnjih treh mesecih.

Tabela v tem apelu pokazuje, da je kampanja izvedljiva v vseh področjih. Vsaka država naj stori svoje in uspeh bo na celi črti. Kvoto lahko prekoračijo v marsikateri državi, če postane aktivnih le nekaj somišljenikov. California ima dobiti na primer le pet novih naročnikov in prispevati \$14 v tiskovni sklad. Upoštevajoč par

Prav tako važna, ako še ne bolj, je kampanja za nove naročnike in tiskovni sklad. Eksekutiva se zaveda, da ni vsak delavec agitator, dasi bi lahko in moral biti. Potrebna je le volja in navadna pamet pri občevanju z ljudmi. Vsak član zveze in sleherni čitatelj pa lahko pomaga agitatorjem. In v tej kampanji je to kardinalna potreba posebno pri iskanju novih naročnikov. Dostikrat so prilike, ko v pogovoru s prijatelji ali rojaki lahko napeljeti pogovor na potrebo delavskega časopisa. Izrabite jih in agitirajte za Proletarca, ki je vaš prijatelj in zagovornik vseh delavcev! Delavstvo mora čitat in podpirati svoje časopise! To je naše najmočnejše oružje!

Važen je tiskovni sklad. Proletarci, kot večina delavskih časopisov, še ni nikdar pokrival svojih stroškov z redno naročnino, dasi ni prejemal še nihče v uradu velikih plač in so upravnih stroški nizki. Nič nismo pa oglasili v naročnikov je premalo. Znižanje naročnine tekmo kampanje in pada sedanja kriza nas sili na kampanjo za tiskovni sklad. \$2,500 je danes lep denar. Moramo pa tekom tega leta zbrati to vso, če hočemo Proletarca izdajati tedensko v sedanjem velikosti. Sele ko mu pridobimo tisoč novih naročnikov in zberemo v tiskovni sklad \$2,500 smemo upati na zvišanje na osm strani.

Voli prošlega zabora JSZ je torej ugodeno in delavski tisk je s tem za eno publikacijo bogatejši. Naloga nas vseh zdaj je, da Majskemu Glasu pridobimo naročnikov in glasov. Ljudje, ki so prišli v tej krizi ob vsa sredstva, ali ki so že par let brez zaslužka, gmotno seveda ne bodo mogli pomagati. Agitirajo pa lahko vseeno, kajti še vedno je tisoč naših delavcev, ki so v stanju prispeti 20c vsaki za revijo, ki bo prvomajski glasnik mednarodnega delavstva in borbe za njegovo osvobodenje iz krize in mizerije.

Na naročnike Proletarca in čitatelje ter člane JSZ v splošnem apeliramo, da naroči vsaki po nekoliko izvodov "MAJSKEGA GLASA". Cene so sledete:

Posemen izvod	\$.20
10 iztisov	1.90
25 iztisov	4.50
50 iztisov	8.50
100 iztisov	16.00
250 iztisov	37.50

Vsakdo lahko pomaga k pridobivanju na-

večjih naselbin, je to ne le igrača, ampak bi kvoto lahko prekosili za več sto procentov in koncem leta imeli par močnih klubov. Enako v drugih državah, kjer so večje naselbine naše gibanje pa slabo razvito ali ga pa sploh ni.

Sledenči seznam določa kvote za posamezne države. Prva kolona znači, koliko novih naročnikov se pričakuje iz vsake države, druga pa vsote v tiskovni sklad.

Novih naročnikov	Tiskovni sklad
California	\$ 14
Colorado	30
Illinois	487
Indiana	11
Kansas	30
Minnesota	33
Montana	14
Michigan	159
New York	127
New Jersey	5
Ohio	747
Oklahoma	6
Pennsylvania	482
Utah	11
West Virginia	10
Wisconsin	297
Wyoming	37

Naslednja tabela določa kvote v kampanji za pridobivanje novih članov v klube JSZ. Določeno je, da moramo do konca leta JSZ v članstvu povečati najmanj 25 odstotkov. Kvote so določene po odstotkih na podlagi sedanjega števila članov v posameznih državah.

Novih članov
Illinois
Kansas
Michigan
New York
Ohio
Pennsylvania
Wisconsin

Dalje je določeno, da se ustanovijo nove klube v sledenjih državah, kjer jih zdaj nima: California, Colorado, Indiana, Minnesota, Montana in Wyoming.

Kvota je za vsako državo bodisi glede naročnikov, novih članov in tiskovnega sklada proporčna. Na noben klub ali državo ni sorazmerno naloženo več dela kot na drugo. Vsak klub naj v članstvu naraste najmanj 25% in kvota bo dosegena. Klub krizi je to razmeroma lahko doseči. Dober kampanjski ali agitatorski odbor lahko v par mesecih pri kaferkoli klubu doseže kvoto.

In klub, ki jo prvi doseže, bo dobiti nagrado v vrednosti \$15 — bodisi v knjigah, slikah socialističnih voditeljev ali v drugi umetnosti. Klub, ki bo prvi dosegel dvojno kvoto, namreč narastel za 50%, bo dobiti nagrado v vrednosti \$25. Prav tako važna, ako še ne bolj, je kampanja za nove naročnike in tiskovni sklad. Eksekutiva se zaveda, da ni vsak delavec agitator, dasi bi lahko in moral biti. Potrebna je le volja in navadna pamet pri občevanju z ljudmi. Vsak član zveze in sleherni čitatelj pa lahko pomaga agitatorjem. In v tej kampanji je to kardinalna potreba posebno pri iskanju novih naročnikov. Dostikrat so prilike, ko v pogovoru s prijatelji ali rojaki lahko napeljeti pogovor na potrebo delavskega časopisa. Izrabite jih in agitirajte za Proletarca, ki je vaš prijatelj in zagovornik vseh delavcev! Delavstvo mora čitat in podpirati svoje časopise! To je naše najmočnejše oružje!

Važen je tiskovni sklad. Proletarci, kot večina delavskih časopisov, še ni nikdar pokrival svojih stroškov z redno naročnino, dasi ni prejemal še nihče v uradu velikih plač in so upravnih stroški nizki. Nič nismo pa oglasili v naročnikov je premalo. Znižanje naročnine tekmo kampanje in pada sedanja kriza nas sili na kampanjo za tiskovni sklad. \$2,500 je danes lep denar. Moramo pa tekom tega leta zbrati to vso, če hočemo Proletarca izdajati tedensko v sedanjem velikosti. Sele ko mu pridobimo tisoč novih naročnikov in zberemo v tiskovni sklad \$2,500 smemo upati na zvišanje na osm strani.

Važen je tiskovni sklad. Proletarci, kot večina delavskih časopisov, še ni nikdar pokrival svojih stroškov z redno naročnino, dasi ni prejemal še nihče v uradu velikih plač in so upravnih stroški nizki. Nič nismo pa oglasili v naročnikov je premalo. Znižanje naročnine tekmo kampanje in pada sedanja kriza nas sili na kampanjo za tiskovni sklad. \$2,500 je danes lep denar. Moramo pa tekom tega leta zbrati to vso, če hočemo Proletarca izdajati tedensko v sedanjem velikosti. Sele ko mu pridobimo tisoč novih naročnikov in zberemo v tiskovni sklad \$2,500 smemo upati na zvišanje na osm strani.

Važen je tiskovni sklad. Proletarci, kot večina delavskih časopisov, še ni nikdar pokrival svojih stroškov z redno naročnino, dasi ni prejemal še nihče v uradu velikih plač in so upravnih stroški nizki. Nič nismo pa oglasili v naročnikov je premalo. Znižanje naročnine tekmo kampanje in pada sedanja kriza nas sili na kampanjo za tiskovni sklad. \$2,500 je danes lep denar. Moramo pa tekom tega leta zbrati to vso, če hočemo Proletarca izdajati tedensko v sedanjem velikosti. Sele ko mu pridobimo tisoč novih naročnikov in zberemo v tiskovni sklad \$2,500 smemo upati na zvišanje na osm strani.

Važen je tiskovni sklad. Proletarci, kot večina delavskih časopisov, še ni nikdar pokrival svojih stroškov z redno naročnino, dasi ni prejemal še nihče v uradu velikih plač in so upravnih stroški nizki. Nič nismo pa oglasili v naročnikov je premalo. Znižanje naročnine tekmo kampanje in pada sedanja kriza nas sili na kampanjo za tiskovni sklad. \$2,500 je danes lep denar. Moramo pa tekom tega leta zbrati to vso, če hočemo Proletarca izdajati tedensko v sedanjem velikosti. Sele ko mu pridobimo tisoč novih naročnikov in zberemo v tiskovni sklad \$2,500 smemo upati na zvišanje na osm strani.

Važen je tiskovni sklad. Proletarci, kot večina delavskih časopisov, še ni nikdar pokrival svojih stroškov z redno naročnino, dasi ni prejemal še nihče v uradu velikih plač in so upravnih stroški nizki. Nič nismo pa oglasili v naročnikov je premalo. Znižanje naročnine tekmo kampanje in pada sedanja kriza nas sili na kampanjo za tiskovni sklad. \$2,500 je danes lep denar. Moramo pa tekom tega leta zbrati to vso, če hočemo Proletarca izdajati tedensko v sedanjem velikosti. Sele ko mu pridobimo tisoč novih naročnikov in zberemo v tiskovni sklad \$2,500 smemo upati na zvišanje na osm strani.

Važen je tiskovni sklad. Proletarci, kot večina delavskih časopisov, še ni nikdar pokrival svojih stroškov z redno naročnino, dasi ni prejemal še nihče v uradu velikih plač in so upravnih stroški nizki. Nič nismo pa oglasili v naročnikov je premalo. Znižanje naročnine tekmo kampanje in pada sedanja kriza nas sili na kampanjo za tiskovni sklad. \$2,500 je danes lep denar. Moramo pa tekom tega leta zbrati to vso, če hočemo Proletarca izdajati tedensko v sedanjem velikosti. Sele ko mu pridobimo tisoč novih naročnikov in zberemo v tiskovni sklad \$2,500 smemo upati na zvišanje na osm strani.

Važen je tiskovni sklad. Proletarci, kot večina delavskih časopisov, še ni nikdar pokrival svojih stroškov z redno naročnino, dasi ni prejemal še nihče v uradu velikih plač in so upravnih stroški nizki. Nič nismo pa oglasili v naročnikov je premalo. Znižanje naročnine tekmo kampanje in pada sedanja kriza nas sili na kampanjo za tiskovni sklad. \$2,500 je danes lep denar. Moramo pa tekom tega leta zbrati to vso, če hočemo Proletarca izdajati tedensko v sedanjem velikosti. Sele ko mu pridobimo tisoč novih naročnikov in zberemo v tiskovni sklad \$2,500 smemo upati na zvišanje na osm strani.

Važen je tiskovni sklad. Proletarci, kot večina delavskih časopisov, še ni nikdar pokrival svojih stroškov z redno naročnino, dasi ni prejemal še nihče v uradu velikih plač in so upravnih stroški nizki. Nič nismo pa oglasili v naročnikov je premalo. Znižanje naročnine tekmo kampanje in pada sedanja kriza nas sili na kampanjo za tiskovni sklad. \$2,500 je danes lep denar

KLIC SOCIALISTIČNE INTERNACIONALE

(Nadaljevanje s 1. strani.)

oboroževanja ne bo zmanjšala militarističnega aparata nego bo služila vsele svojih neuspehov celo za pretezo za še večje oboroževanje.

Jačanje fašizma postavlja v ospredje nacionalistično-militaristične sile. Diktatura, ki ji načeljuje Hitler v Nemčiji, Mussolini v Italiji, Piłsudski na Poljskem, Horthy na Ogrskem, dvorna diktatura v Jugoslaviji, javne ali prikrite diktature v vseh drugih balkanskih deželah—vse so pripravljene, da spuste na druge dežele sile, ob katere se opirajo doma, in spremene Evropo v bojišče.

Fašistična Italija, kontra-revolucionarna Madžarska in odstavljenina dinastija Habsburžanov poskušajo izrabiti v svoje namene gibanje ljudstev v Jugoslaviji, med katerimi je postrila razlike vojaška diktatura, in na ta način pripravljajo v centralni Evropi zono največje nevarnosti miru.

Načrt za formiranje izvezne fašističnih držav, ki bi napsprotovala Franciji in njenim vzhodnim zaveznikom, preti, da Evropo zopet razdeli v dve oborženi skupini za tekmo ene proti drugi. Evropa ve iz tragičnih izkušenj, kam vodi politika vojnih zvez.

Ako bo antagonizem velesil paraliziral ligo narodov, ako bo vodstvo srednjih razredov prešlo v naraščajoči meri v roke fašističnih skupin, je čisto jasno, da edino le sila delavšta lahko odvrne svetovno katastrofo; v nasprotnem slučaju bo udarila človeštvo znova in milijone življenj mladih ljudi bo uničenih.

Delavska socialistična internacionala ni v opozarjanju na grozčo katastrofo, v borbi proti vojni in pripravljanjam na vojno nikdar zanemarjala svoje dolžnosti. Zato je upravičena, da v tem odločilnem momentu dvigne svoj glas in opozori svet na tragedijo, ki se pripravlja.

Delavska socialistična internacionala kliče delavštu, naj se združi za skupno borbo, da odvrnemo grozčo nevarnost nove svetovne vojne.

Delavska socialistična internacionala apelira na vsa ljudstva, ki žele preprečiti novo klanje in obvarovati mir ter pridobitve človeške civilizacije, da se pridružijo armadi delavškega razreda.

Delavci vsega sveta!

Vladajoči razredi vseh dežel so odgovorni za grozovito nevarnost, ki preti miru in svobodi. Na eni strani so kapitalisti v zmagovitih deželah zaustavili in paralizirali s svojo imperialistično politiko aspiracije mladih demokracij in dvig delavškega razreda v poraženih državah. Na drugi strani so kapitalisti poraženih dežel izrabili priliko posledic poraza v namenu, da podnete nacionalistične strasti in si obnove svoje prejšnje pozicije moči in vpliva s pomočjo morilskega, za vojno razpoloženega fašizma. Vsled teh razlogov je potrebno, da združimo obrambni boj proti fašizmu in vojni nevarnosti zaeno z borbo proti kapitalizmu, za osvojitev politične moči delavškega razreda, in za socializem!

Zmaga bo naša če se zedinimo, da si jo izvojujemo!

Zivelva svoboda!

Zivel mir!

Zivel socializem!

Biro delavske socialistične internacionale, Curih, Švica, dne 19. februarja 1933.

Neupravičen boj proti J. Langerholcu

John Langerhole je objavil v Proletarju z dne 1. sept. 1932 dopis o razmerah med premogarjem s posebnim ozirom na boj illinoiskih rudarjev proti znižavanju plač. Vse dopisi so bili pisani kot se za zavednega, MISLEČEGA delavca spodobi. Bil je stvaren prispevek k razpravi o kritični situaciji. Naujajal je dejstva, naglašal, da se izkušenj rudarjev v enih državah lahko uči delavci v drugih državah, in ob enem poudaril, da je napako, če se išče napake samo drugod, ali če se dolži krivde za vse poleme samo enega, kajti pravčno bilo priznati, da je za poleme ameriškega unionizma veliko kriva brezbriznost članstva. Ta brezbriznost je največ vzrok, čemu je bilo v teku let prosperitev in med vojno mogče, da so se vodstva v unijah polastili raketirji in pa reakcionari Lewisovega tipa.

John Langerhole ni zagovarjal Lewisa. On je v vrstah zavednih AKTIVNIH delavcev že leta in leta. On ni radika-

len v dopisih, kot so nekateri njegovi kritiki, nego v DEJANJIH. Ravn zato, ker je aktivn, tudi ve, koliko škede delavški stavari na eni strani brezbriznost, in ko mine ta, pa nepremišljene akcije in zavajalne bojne parole, ki žive nekaj mesecov in potem utonjo v polomih.

Niti z eno besedo ni premogarjem v Illinoisu svetoval, da naj sledi Lewis, pač pa naglašal, da jim želi uspeh, in pravato, ker jim želi uspeh, je dejal, da je v teh časih v bojih delavšta proti siloviti premogarjem, ki imajo zaveznicu tudi v krizi, potrebuje največ previdnost. Ko je bil njegov dopis priobčen, se med delavstvom drugod še ni nič vedelo o progresivni uniji premogarjev. Ko je bil njegov dopis pisan, je javnost vedela le o boju radi referenduma v illinoiski UMW. Zato tisti dopis ni bil in ni mogel biti soražen novi uniji.

L. Mahkovec iz Carlinville je Langerholcu na omenjeni do-

Bivši in "bodoči" kralj na sestanku

Bivši španski kralj Alfons je bil v Neaplju v Italiji sprejet k dvornim pomgom, kakor da je že vedno vladar velike države. Italijanski dvor je pri sprejetju zastopal prestolonaslednik Humbert. Oba trota je ljudstvo "burno pozdravljalo".

pis odgovoril—ne v Proletarju, pač pa v Prosveti, 11. novembra 1932, torej DVA meseca in 11 dni po datumu Langerholcevega dopisa. Mahkovec je v svojem dopisu izvajanja J. Langerholca napačno tolmačil, oziroma jih je potvrdil in neštečno citiral. Tako se je začel tisti boj proti Langerholcu od gotovega štivila dopisnikov v Prosveti. Neglede, kako jim je Langerholc dokazoval, da trdijo nekaj, česar on nikoli pisal ni, oni so si ga iz-

brali za tarčo. Ampak čemu so čakali nad dva meseca, predno so se lotili boja proti njemu?

J. Langerhole ni bil še nobenkrat izključen iz soc. stranke ne iz nobene druge organizacije. Ali more isto trditi o sebi dopisnik, ki je Langerholc prvi napadel? Kdor hoče koristiti uniju, kdor je iskren v delavških organizacijah, ne bo iskal sovražnikov med prijatelji, nego tam, kjer so res sovražniki delavšta. Preklanje

med delavci zato, ker ima eden drugačno mišljenje kot drugi, ali če se kdo ne more hipoma navdušiti, da bi vpil hozana kakemu novemu geslu, pa je potrata energije, zraven pa se listom, v katerih se tak nepriremen boj vrši, jemlje prostor po nepotrebniem.

J. Langerhole bo vesel zmagogarjem v Illinoisu prav tako kakor oni sami. Če obračunajo z Lewisom in si zgradijo močno unijsko fronto, ne bo njegovo veselje nič manjše kakor njihovo.

Nam piše, da z dopisom v Proletarju ni niti malo iskal kakega boja in bi ga ne bilo, če bi bili dotični, ki so si ga dovojili napadati, poštenejši v polemiki. Zato ta komentar, ker vemo, da je s. Langerholc stvaren in prepričevalen v argumentih. Polemizirati z ljudmi, ki trdijo, da je belo črno, čeprav vedo, da trdijo neresnico, pa ni prijetno, posebno ne, če se tak neetičen boj vleče tedno in mesece. Razumljivo je, da je s. Langerholc kupcu delavškega gibanja prinaša vsak neopravičljiv boj škodo, ker povzroča med prizadetimi in med mnogimi čitatelji napetje razpoloženje. Z napadi in zavijanjem se ne pomaga nobeni uniji in ne solidarnosti v naprednih delavških vrstak.

NAPREDNE NASELBINE.

Naselbina, ki nima socialističnega kluba ni in ne more biti napredna v delavškem smislu.

Letni prispevki društva Prosvetni matici

V sledenjem seznamu so vse organizacije, ki so tekom prošlega leta prispevale članarino Prosvetni matici. V začetku februarja so jim bili iz urada Prosvetne matice in JSZ poslanli letni računi v podrobnih postavkah, da jih lahko predlože članstvu na sejah.

Štivilo podpornih društev, klubov in kulturnih organizacij je bilo lani v Prosvetni matici skoraj toliko kot leto poprej, toda njih prispevki so bili manjši, ker so mnoga znižala mesečno članarino. Vzrok kajpada so neznosne razmere.

Lani je Prosvetna Matica naročila v večji nakladi Molekovu knjigo "Dva svetova", ki je izšla v seriji knjig Cankarjeve družbe. Bila je poslana pridruženim organizacijam, da jo razdele med članstvo.

Na dramskem polju je Prosvetna matica sodelovala s 35. slovenskimi društvami, katerim je bilo poslanih v pregled, izbiro in za vprvoritev nad sto iger, med njimi mnogo z vlogami. Kolikor mogoče, je Prosvetna matica sodelovala tudi s pevskimi zbori in bila na uslužbo mnogim društvom vseh vrst pri aranžirjanju sporedov.

L. 1932 je Prosvetna matica izdala za literaturo \$582.17, poština in razni izdatki pa so znašali \$75.

Prosvetna matica je vseled krize pri svojem delu jako ovirana, toda klub je izvrišla veliko dela. V tem letu z njim nadaljuje. Ako vaše društvo ni še včlanjeno v nji, predlagajte, da se ji pridruži. Mesečni prispevki pridruženih društev so od 25c naprej. Koliko so posamezna društva in druge organizacije plačale Prosvetni matici članarino v letu 1932, izkazuje sledeči seznam:

Štivilka in kraj društva

	Vsota
1, SNPJ., Chicago, Ill.	\$ 12.00
2, " Johnstown, Pa.	12.00
3, " Cleveland, O.	12.00
4, " Sygan, Pa.	12.00
5, " So. Chicago, Ill.	6.00
6, " Rock Springs, Wyo.	18.00
7, " Bridgeport, O.	6.00
8, " Waukegan, Ill.	12.00
9, " Milwaukee, Wis.	24.00
10, " Pueblo, Colo. (za 1931)	6.00
11, " Willcox, Pa.	18.00
12, " Springfield, Ill.	9.00
13, " Collinwood, O.	6.00
14, " West Newton, Pa.	10.00
15, " Radley, Kans.	4.50
16, " Red Lodge, Mont.	12.00
17, " Johnstown, Pa.	6.00
18, " Hermelin, Pa.	12.00
19, " Moon Run, Pa.	12.00
20, " La Salle, Ill.	6.00
21, " Chicago, Ill.	12.00
22, " West Allis, Wis.	12.00
23, " Imperial, Pa.	6.00
24, " Chisholm, Minn.	6.00
25, " Waukegan, Ill.	6.00
26, " Detroit, Mich.	12.00
27, " Aliquippa, Pa.	12.00
28, " Forest City, Pa.	12.00
29, " Cleveland, O.	12.00
30, " Canonsburg, Pa.	12.00
31, " Collinwood, O.	6.00
32, " Cleveland, O.	6.00
33, " Youngstown, O. (za 1931)	3.00
34, " Conemaugh, Pa.	6.00
35, " Reliance, Wyo.	6.00
36, " St. Michael, Pa.	6.00
37, " Milwaukee, Wis.	12.00
38, " Willard, Wis.	6.00
39, " Luzerne, Pa.	6.00
40, " Gross, Kans.	9.00

KLUBI J. S. Z.

1, Chicago, Ill.	18.00
2, Oglesby, Ill.	6.50
3, Bridgeport, O.	6.00
4, Milwaukee, Wis.	12.00
5, Waukegan, Ill.	6.00
6, Springfield, Ill.	7.00
7, Girard, O.	1.00
8, Detroit, Mich.	5.00
9, Moon Run, Pa.	6.00
10, West Allis, Wis.	6.00
11, Girard, O.	12.00
12, Sheboygan, Wis.	6.00

DRUGE ORGANIZACIJE.

Soc. pevski zbor "Sava", Chicago, Ill.	12.00
Soc. pevski zbor "Zarja", Cleveland, O.	12.00
Pevski zbor "Jadrani", Collinwood, O.	5.00
Soc. pevski zbor "Svoboda", Detroit, Mich.	6.00
Dramski klub "Zora", Pueblo, Colo.	12.00
Dramski društvo "Anton Verovšek", Collinwood, O.	12.00
Dramski odsek SND, Waukegan, Ill.	12.00
Slovenski nar. dom, Gowanda, N. Y.	15.00
Dramski društvo "Soča", Strabane, Pa.	6.00
Klub "Slovenija", San Francisco, Calif.	6.00
Citanica SDD, Collinwood, O.	6.00
Izob. društvo "Vihar", Krayn, Pa.	12.00
Slovenski dom, Rock Springs, Wyo.	2.50
Zenski odsek Zadr. prodajalne, Waukegan, Ill.	3.00
Citanica SND, Waukegan, Ill.	12.00

Skupaj \$943.65

Nova eksekutiva soc. stranke v Chicagu

V eksekutivo socialistične stranke čikaškega okraja so bili na seji delegatov centralne organizacije izvoljeni sledči: Maynard Kruger, profesor ekonomije na čikaški univerzi; Roy Burt, soci. kandidat leta 1932 za illinoiskega governerja J. Cripe, aktiven v okrožni organizaciji in sposoben agitator. Anton Garden, član kluba št. 1 in delavšči v okrožni organizac

PROLETAREC

List za interesne delavskega ljudstva.

Izhaja vsak četrtek.

Indija Jugoslovanska Delavska Tiskovna Družba,
Chicago, Ill.

Glasilo Jugoslovenske Socialistične Zvezde.
NAROCNIK A Zdajšnjem državah za celo leto \$3.00;
za pol leta \$1.75; za četr leta \$1.00.
Inosvetstvo: za celo leto \$3.50; za pol leta \$2.00.

Vsi rokopisi in oglasi morajo biti v našem uradu naj-
pozneje do pondeljka popoldne za priobčitev
v številki tekočega tedna.

PROLETAREC
Published every Thursday by the Yugoslav Workmen's
Publishing Co., Inc.
Established 1906.

Editor ... Frank Zaitz
Business Manager ... Charles Pogorelec

SUBSCRIPTION RATES:
United States, One Year \$3.00; Six Months \$1.75;
Three Months \$1.00.—Foreign Countries, One Year
\$3.50; Six Months \$2.00.

PROLETAREC
2639 W. 26th ST., CHICAGO, ILL.
Telephone: Rockwell 2864.

546

Rooseveltova zagotovila

Milijoni so dne 4. marca zrli v svojem obupu v Washington, da čejujo čudežno poslanico novega prezidenta, ki bi vrnila zazupanje in okrenila pot iz krize k povračanju v blagostanje. Besede so bile izgovorjene, zagotovilo je bilo storjeno in oblubljene so akcije, ki bodo ozdravile bolne ekonomski razmere.

Tudi Hoover je poskušal in podvzel marnikaj, vse brez uspeha.

Demokrati z novim predsednikom na čelu dozdaj še niso pokazali, kaj pravzaprav bo njihov program — namreč program, ki bi res kaj zaledel. Če sodimo po njihovih sedanjih oblubah in zagotovilih, bodo skušali odpraviti krizo na način, da ostane volk sit in ovca celo. Izkušnje jih bodo kmalu uverile, da je to nemogoče.

Roosevelt je svečano oblubil, da pride za ameriško ljudstvo "new deal". V nekaj tednih se bo videlo, da li je to le običajna obluba, ali pa resno prizadevanje, da se zgradi most iz močvirja gospodarskega poloma v "planiran kapitalistični sistem".

Kar se tiče delavstva, bo storilo sebi dobro edino, ako se ne bo zanašalo preveč na obljube nove administracije, nego se organiziralo čim prej za izvedbo socialističnega programa. Ta je edini, ki bi ljudstvu pomagal iz nezaposlenosti in pomankanja.

Brezmiselne preiskave

V prošlih štirih letih so preiskovali predsednike v kongresne komisije med drugim tudi ekonomski razmere ter ugotovile po več tednih ali mesecih študiranja, da imamo gospodarsko krizo. Te preiskave so stale več sto tisoč dolarjev.

Tudi kongres, čigar termin se je končal v začetku marca, je preiskoval in zasliševal sociologe, industrialce in druge odličnjake iz vseh krajev dežele ter jih vpraševal, kaj misijo o sedanjih razmerah in krizi.

To je neumno početje. Vsakdo lahko ve in čuti, da so Zed. države v ekonomskem polomu. Čemu treba za to dočkanje preiskovalnih komisij, ki stanejo stotisočake in milijone? Nobena vladna ali kongresna komisija pa ni dozdaj predložila še nikakega načrta, ki bi bil količaj izdaten za odpravo krize. Če bi hoteli pravilno rešitev zavorenega gospodarstva, bi morali predlagati, da je treba vzeti del bogastev onim, ki jih imajo, ter jih vrniti tistim, katerim so bila vzeta. Tega načela pa kapitalizem ne prizna, zato se bo ljudstvo, ako hoče vreči raz sebe moro pomankanja, moralo zateči k drugačnim komisijam, kot pa se je zatekal kongres, predsednik Hoover in zdaj Roosevelt ter njegov demokratski kongres.

Hooverova zadnja obluba

Herbert Hoover se je 4. marca poslovil v Washingtonu v vočilom novembra predsedniku Rooseveltu, kateremu je želel čimveč upeha in mu oblubil sodelovanje republikancev v "rekonstrukcijskem delu ameriškega gospodarstva".

Predsednik Roosevelt tolazi in oblublja. Dežela je v krizi veliko bolj kot pa je bila lanskoga novembra. Ves ameriški bančni sistem visi na nit. Industrija hira. Požrešnost magnatov, ki kontrolirajo korporacije, je pognala plače delavcev na ničlo, misleč, da si s tem zasigurajo profite in dividende. Toda ubili so nakupno moč ljudstva in ga pahnili še nižje v bedo. Tak je rezultat republikanskega "gospodarstva".

"Neameriški" zakoni

Zvezne industrialce pozivajo druga drugo v opozicijo proti predlogom, ki določajo zakonito uvedbo 6-urnega delavnika pet dni v tednu. Pravijo, da bi taka "omejitev" kratala svobodo ameriškemu delavcu, zato je "neameriška" in "neustavna".

Žetev po setvi

Milijoni ameriških volilcev so vsejali lanskoga novembra svoje glasove na napačno nivo. Zdaj žanjejo vse kaj drugega kot pa so upali in pričakovali.

ROOSEVELT ZASTRAŽEN S POLICIJO

Predsednika Zed. držav spremila povsod četa detektivov. Kadar stoji, obkrožijo nekateri avto, drugi pa se pomešajo med monžico v bližini. Vrhutega imajo pomoč policije. Vzlič tej opreznosti se je Italijanu Zangari nedavno v Miamiju posrečilo, da je prišel v precejšnjo bližino novega predsednika, ker so se bali, da bi washingtonska sama ne začestovala.

krožajo Roosevelta na njegovem potovanju, v kolikor še potuje, policiji in detektivi. Pazne oči detektivov motre vsakega, ki se jim zdi sumljiv, in ga otipljivo, da ugotov, če ima orožje. Pri inauguraciji v Washingtonu je bilo stotine detektivov in policajev. Slednji so bili pozvani tudi iz sosednjih mest, ker so se bali, da bi washingtonska sama ne začestovala.

Prepiri med slovenskimi klerikalci radi Jugoslavije

Jugoslavija je po 14. letih že vedno v porodnih bolečinah. Njen "parlamentarizem" je bil fiasco. Aleksandrova diktatura je popolen polom.

Hrvatje, ki so bojkotirali skupščino in zahtevali vse ali nič, so storili napako. Njihova sedanja separatistična gojna je tudi napaka.

Slepoto službovanje slovenskega klerikalizma režimu v Beogradu je bila napaka, in naravno, da zdaj mnogi ne morejo razumeti pozicije države. Korošča, ki je izrazil svoje soglasje s Hrvati in za federalno preuredbo jugoslovanske države.

Vzrok tej sprememb pa je tak, da se ga lahko otiplje. V parlamentarnem sistemu je prišel dr. Korošec s svojimi klerikalnimi tovariši v upoštev vselej, kadar je vlada potrebovala glasove klerikalnih poslancev, kajti klerikalci so na Slovenskem večina. Zato so vlastodržci v Beogradu vzeli Korošca včas tudi v vlado in mu enkrat naklonili celo mandat premierja.

Po proglašu diktature so se udnjali režimu takozvani liberalci, oziroma ljudje, ki so tudi pod Avstro-Ogrsko veljali za liberalce, zato ker ne hodijo vsak nedeljo k maši in ker misijo, da spada politična moč lahko tudi takim, ki so z duhovniki skregani. Diktatura je imenovala na vladna mesta liberalce in prezrla klerikalce, vzlč temu, da imajo slednji za seboj večino naroda. Liberalna manjšina mu vladata.

To je razgredlo tudi ponizne slovenske klerikalne politike, ki so se naveličali igrati podrejeno vlogo. Skozi skorjo molitvo je končno prodrl dr. Korošec in izdal svoje punktacije. Režimovi so morali proti Korošcu vprizoriti demonstracije in sprejeti so nešteto resolucijo, v katerih ga proglašajo za razdiralca Jugoslavije in zaveznika Italije. To je pač slabo placič za zasluge, ki si jih je stekel — ne za ljudstvo Jugoslavije, pač pa za režim, ki ga zdaj biča.

Tako so se slovenski klerikalci v Ameriki po 14. letih oficielno ločili od Jugoslavije kakršna je. Naravno, da so tisti, ki vladajo sedanjem, hudi!

Tudi slovenski klerikalci v Ameriki so v zadregi. V Pirčevu Ameriško Domovino je nekdo napisal editorial, ki zagovarja Aleksandrov diktatorijo in napada dr. Korošca. Pravijo, da dr. Korošec ne spada nikamor drugam, kot v preg

nanstvo. Za demokrata je to zelo diktatorski nasvet.

V istem članku "A. D." je rečeno, da ima Jugoslavija 16 političnih strank.

Ko je kralj proglašil diktaturo, je pa "A. D." pisala, da je najboljše njegovo delo, da je odpravil stranke. Aleksander je pozneje eno ustanovil, in ta je edina, ki je dovoljena. Diktature namreč ne dopuščajo strank, razen svojo, kar bi bilo uredniku "demokratskega" dnevnika lahko znano.

Medtem, ko piše zmersko božnobožna "A. D." za režim in proti Korošcu, je zavzel "Ameriški Slovenec" v Chicagu vladni v Beogradu sovražno stališče. Do nedavno je bil cerkev sv. Štefana v Chicagu uradna za konzulove kraljevske slavnosti. Ni že tako dolgo, ko je župnik te cerkve, slovenski frančiškan, imel na naslov poslanika in konzula pri verski svečanosti "jugoslovanski govor" za Jugoslavijo kakršna je. To je bil govor, ki sploh ni spadal v cerkev.

Urednik "Am. Slovenec" in sotrudniki so priobčevali od konzula Kolombatoviča inspirirane članke ter poročila, oglasili kraljevske slavnosti in sodelovali na njih, dokler jih niso katoliški bratje v starem kraju posvarili, da jim delajo s svojim početjem slabu uslugo in da rušijo solidarnost v katoliških vrstah.

Ti hlapčeni režimi, ki so se lizali gospodom iz poslanstva in konzulata ter nagajali svoje ljudi na "jugoslovanske" svečanosti, ki so jim dali na razpolago tudi cerkev, zdaj pišejo o starokraskih "social-patriotih", zato ker se klerikalci mužajo v njihovih neprilikah.

"Am. Slovenec" piše, da je danes v Jugoslaviji patrioti letisti, ki je proti katoliški cerkvi. Glavno vprašanje zanje je torej vera. Vprašajte konzula Kolombatoviča, če je on proti veri! Saj ste z njim starci znanci! Mar ni on in istotno poslanik Pitamic prihajal na vaše katoliške shode, mar nista bila že večkrat v vašem uradu, in končno, mar niste pisali in pridigli, da take ljudi je treba na vodstvih v državi službi, ker so verni katoličani!

V nekem članku primerja "Am. Slovenec" dr. Korošca George Washington, češ, Washington je bil oče Zed držav, Korošec pa je oče Jugoslavije. In zdaj je ta otrok (Jugoslavija) zatajil svojega očeta!

Stvar lahko vzamemo za šalo, četudi jo je člankar resno nazadel. Nekoliko poznanja zgodovine bi bilo moč koristilo.

"Am. Slovenec" je v gnjevu zaradi dr. Korošca napadel tudi Pirčev list, urednika "Glasila KSKJ" pa poziva, da naj pristopi v krog zagovornikov v borev sklovnega klerikalizma ter dr. Korošca.

Tako so naši prijatelji na katoliški in mlačno katoliški strani prišli ne samo v zadrgo, nego se celo sprišli. Najbolj pa strni pogrebnik Anton Grdina, ki je bil tu in v starem kraju proglašen za največjega jugoslovanskega patriota v Ameriki. Bil je edini iz Amerike, ki je po Ljubljani vpil "živo kralj". Tudi na obedu je bil pri kralju. Zdaj pa takto razočaranje!

Iz zapisnika seje eksekutive JSZ

Seja odborov JSZ se je vrila dne 3. februarja 1933. Udeležili so se od eksekutive Filip Godina, D. J. Lotrich, Joško Ovin, F. A. Vider in Fr. Zaitz. Od nadzornega odbora Blaž Novak. Od nadzornega odbora slov. sekcijske Vinko Ločnikar in Angela Zaitz. Od rosvetnega odboka Anton Garden, Ivan Molek in John Rak, dalje tajnik JSZ Chas. Pogorelec, od srbske sekcijske M. Cavič in od upravnega odbora Proletarca tajnik Fr. Aleš.

Za predsednika izvoljen Joško Ovin. Zapisnik prejšnje seje sprejet s popravkom.

Tajnik Pogorelec je med drugimi poročal, da sta bila ustanovljena dva nova mladinska odseka, prvi v klubu št. 10, Forest City, Pa., in drugi v klubu št. 115 v Detroitu. Klub JSZ v Gowandi (N. Y.) bo težko obdržati, kot piše tajnik Dekleva, ker je zanimanje zanj nezadostno. Proletarci pa so zavzpeli, da je v Gowandi sicer precej razširjen, ampak še ne dovolj dolgo, da bi mogel naše delavce privabiti v socialno organizacijo.

Dalje poroča o možnostih za ustanovitev novega kluba v Kenmore, v katerega spadajo zdaj člani iz Kenmore. V obeh naselbinah so pogoj za klub, vprašanje je le, da li bi moglo pridobiti v enega delovnika, ki ga zdaj biča.

stanek in pa moč za uspešno agitacijsko delo.

Finančno poročilo Prosvetne matice je bio poslano pridruženim društvom za februarske seje.

Blaž Novak je v imenu nadzornega odbora JSZ podal računsko poročilo v podrobnostih. Poslovne knjige so pregledane vsi trije člani nadzornega odbora in izjavljajo, da so v redu.

O Prosvetni matici poroča tajnik Pogorelec, da so se poleg prejšnjih pridružila tej ustanovi tri nova društva.

Od prejšnjega seje smo poslali igre in vloge ali sodelovali v drugih ozirih v področju dela Prosvetne matice s slednjimi organizacijami: klub št. 235 JSZ, Sheboygan; klub št. 11 JSZ, Bridgeport; dramski društvo "Verovšek", Collinwood; dramski odsek Slov. nar. doma, Waukegan; društvo SNP, Johnstown; društvo 600 SNP, Johnstown; daje so bile poslane igre in vloge Ani Kotar za pevsko društvo "Slavec" v Detroitu in John Tancku za angleško poslovanje društva SSPZ v Girardu, O.

H koncu svojega poročila vpraša tajnik, kam naj nalaga konvenčni fond. A. Garden predlaže poštno hranilnico, ker je v sedanji dobi največja. Začenja protipredlag, da naj se vlagava v eno izmed največjih downtown bank, ker se more v poštni hranilnici vlagati le na ime posameznika, ne pa na ime organizacije. Pri glasovanju je dobil protipredlog 9 in predlog 2 glasova.

V razpravi o Prosvetni matici se je Fr. Zaitz predlagal, naj se izda agitacijski letak za Prosvetno matico ter se ga razpečava med delavci. Predlog sprejet.

Pogorelec omeni sugestijo, ki je bila na prošlem zboru JSZ sprožena iz Detroita, namreč, da se bi razpisalo kontest s primernimi nagradami, v katereh naj bi slovenski pisatelji in glasbeniki tekmovali s prispevkom primernih iger in operet za naše odre. Pravi, da so na to dodelni nasvet opozorili na posameznika, ki je dobljal več kot preveč, zlasti s strani kraljevskih klerikalcev.

Stalno napredovanje socialne demokracije je tudi pokazala letosna majška slavnost. V Ljubljani je počivalo delo v mnogih tovarnah in delavnicah. Udeležba pri dopoldanskem shodu so bila mnogo večja nego prejšnja leta. Potem se je prvič vršil popoldne obvod po glavnih cestah mesta in zvečer pa velika veselica z znamenitom uspehom.

Tudi v Celju je bila majška slavnost s shodom iz izletom zadovoljiva, v Zagorju pa naravnost imenitna. Tu se je shoda udeležila 1200 ljudi (kmetov in delavcev), isto toliko popoldne veselice. Manj ugodna poročila so prišla iz Trbovelj, kjer je rudarski ravnatelj Terpotič vporedil vsa mogoča sredstva, da bi preplašil delave.

Političnih preganjanj je bilo veliko, zlasti ob volitvah. Vse polno procesov smo imeli radi prestopka kolportaže in zborovalne postave. Pri okrajnih sodnih v Ljubljani, Celju, Trstu in Novem mestu je bilo topogledno izrečenih 60 odsodov deloma na denarno globo deloma na zapor. V mnogo slučajih pa so bili sodružni oproščeni. Pred kratkim je bil v Trboveljih aretiran sodr. Čanček radi pred več leti zagrešene žalitve Nj. Veličanstva; trdijo, da sta to aretacijo povzročila rudarski ravnatelj in g. trboveljski župnik. Tudi v drugem oziru so nas šikanirali: razpust šodov, kon

Adam Milkovič:

Smola kapitalista Mejača

(Nadaljevanje.)

Na nekaj pa bi skoro pozabila! S kako zavistjo jo bodo gledali ljudje! To, to! To bo mnogo zaradi cesar se bo teta Jana poročila, ko pa imajo sedaj sosedje toliko govoriti! Enkrat so celo namigavali, da jo gospod Petelin ne misli nikoli poročiti, ker da ženo že ima... Ze ima! Ha! Teta Jana pa jim bo prav v kratkem dokazala njihovo hudobnost. Da bi le kaj kmalu prisel!

Ze teden in teden, noči ima teta vse v najlepšem redu, tudi ona je vedno lepo upravljen... Dala si je celo delati dve novi spalni srajci in včeraj je prvo že imela na sebi in je skoraj vso noč spala kar tak, tako v pričakovanju... Pa ga spet ni bilo.

"Sakrament!" je rekla. Zjutraj pa mu je kar pismo pisala. Tega sicer še ni bila nikoli storila, pa bo vsaj uvidel, da ga v resnici težko pričakuje. O, sedaj pa bo gotovo prisel! Gotovo; saj je napisala zgoraj: Dragi moj! Spodaj pa: Tvoja... Na ovoj pa je napisala svoj naslov, to pa zato, da bi pismo ne tavallo po svetu, če bi se bil gospod Petelin mogoče med tem časom ravno preselil. On se vedno seli.

Da, spet je minil teden. Gospod Petelin se je bil gotovo spet preselil, nič ni odpisal in tudi njega ni bilo. Le zakaj tetinega pisma ni nazaj? Saj je bila vendar tako natančno napisala zadaj svoj naslov! No, včeraj pa je le prišlo pismo, a ne tetino — ampak naravnost od gospoda Petelina. Teta Jana je vesela. Danes zjutraj je pričela zopet peti. Pismo pa je nosila venomer s seboj in ga prav rada gledala. Ampak nekaj pa le ni v redu! Gospod Petelin ji piše, da je bil šele pred enim tednom pri njej — to pa se je zmotil! In pa podpisal se je tudi tako nerodno, no, roka ga boli, da, takoj ji je pisal. Sveda potem je že mogoče, da je vsa pisava tako čudna. Siromak je, gotovo se je urezal. Če je tako, potem ve teta Ja-

na dobra domača zdravila, kam jih je neki bila spravila? Oda, sedaj se že spominja. Tako. Do večera je vse pripravljeno — teta tudi. Obiekta se je bila v novo spalno srajco in je čakala na pragu. Pa eduno. Tu bi žel morai biti... pa ga še ni.

In ga zopet ni bilo! Tudi ponoči ga ni bilo, čeprav je teata prebrela skoro vso noc.

Tretji dan pa je kar naenkrat stopil v kuhinjo. Teta je ravno za kokoši otroke in krompir stiskala, pa je vstopil.

"Jeji!" se je začudila ona. Najraje bi ga objela pa je imela na rokah vse polno krompirja in otrobov!

"Za kokoši pripravljam," se je oprostila. Gospod Petelin je imel sicer čisto novo obliko pa je vseeno stopil naravnost k njej in jo objel. Gotovo se ni prav niti bal otrobov; zakaj stiskal jo je tudi za roke.

"Saj bi bil prišel že prele," se je opravičeval, "pa saj veš Kaj? Sirota! Hudo ti je bilo?"

"Hu-hu-hudo," bi kmalu zapokala ona.

Preden sta se ta večer odpravila v posteljo, je vprašala ona: "Kaj pa s tvojo roko? Kako si porezen!"

"Roko??"

"Ali je že bolje?" Anton Petelin se je začudil. Zakaj naj bi imel on pokvarjeni roko? No, teta Jana se gotovo šali. Ona se časih radi šali. Ampak... sedaj se ni šali — izpod vzglavlja je potegnila pismo in ga pokazala njemu.

"Kaj pa to? Beri! Kaj si že pozabil?"

"Za boga!" je odskočil on. Bil je že v spodnjih hlačah. Obrat se mu je raztegnil in njegove oči so se čudno zasvetile. "Za boga! Kdaj si prejela to pismo? Kako? Pred dvema dnevoma?"

Postal je zamišljen. Zlezel je pod cedajo in premišljeval. Kdo naj bi bil pisal Jani in njegovem imenu? Hipoma mu je postalno vroče.

"Vroče mi jo," je rekla, ko je mislil na svojo ženo.

(Dalje prihodnjič.)

Kitajski zid ne ovira japonskega imperializma

Starodavni kitajski zid ni japonski armadi v njenem osvajanju kitajskega ozemlja nikaka ovira. Provinca Jehol, katero osvajajo Japonci sedaj, je med kitajskim zidom in Mandžurijo. Na enih mestih gredo japonske čete tudi onokraj zidu. Kitajska armada je nesposobna za odpor in je največ na begu. Na sliki je kitajski zid in Tang-Ju-Lin, governer province Jehol, katero so Japonci že skoraj okupirali.

resnice prodrla tudi med najširše mase našega ljudstva.

Tu v Nanticoke obdržuje klub št. 33 JSZ svoje seje vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 10. dop. pri Fr. Kovachu na 130 Center St. Prihodnja seja bo 19. marca. To bo ob enem spominski sejki k 50-letnici smrti Karla Marxa. Marx je bil eden največjih mislecev v zgodovini. Zasnoval je ogromno študijo gospodarskega razvoja, znanega "Kapital". Marx je prekral vso dobrost svetovne vojne, ki se je dogodila 30 let pozneje, in konstatiral, da dobimo ogromno svetovno ekonomsko krizo, ki je res prišla pol stoletja po njegovi smrti. To dobo je označil za zadnje poglavje kapitalizma. Ko je živel, so ga smatrali za nevarnega sanjača. Danes pa študirajo njegov "Kapital" in druge knjige o Marxovi razlagi kapitalistične ekonomske uredbe na univerzah in kolegijih, kar se nikdar poprej.

Delavci, sodruži, že že ne moremo drugega, pridobimo v tem letu, ko praznuje mednarodno delavstvo 50. obletnico smrti Karla Marxa, klubom JSZ novih članov in našemu glasilu Proletarcu novih naročnikov, ki pride pod imenom — Henrik Pečarič.

Postal je zamišljen. Zlezel je pod cedajo in premišljeval. Kdo naj bi bil pisal Jani in njegovem imenu? Hipoma mu je postalno vroče.

"Vroče mi jo," je rekla, ko je mislil na svojo ženo.

(Dalje prihodnjič.)

Moji nasveti k vprašanju Proletarca

Cleveland, O. — S. Jos Vidmar iz Milwaukeeja je podal nekaj nasvetov glede gradiva na Proletarcu in uredništvo želi zvesteti, kaj pravijo k temu naročniki Proletarca in člani JSZ. Moji nasveti se v bistvu ne razlikujejo od onih s. Vidmara.

Nikdar v novejši zgodovini ni ljudstvo trpele toliko kot zdaj in še nikoli ni bilo bolj potrebitljivo kakor je danes. Zakaj? Ker čita zavajale liste, ker podpira s tisoči, stotisoči in milijoni dolarjev utanove, karate ga blufajo in slepe, da ne vide resnice.

Slovenski delavci smo lahko posnosi, ker imamo Proletarca in Pravoto, kajti oba ta lista sta glasniki nove uredbe. Iz obeh izvestov o poteku dogodkov, ki so komentirani s strogo delavsko stališčem. Oba sta bila zmazljana, deloma vsele tega, ker je mnogo naročnikov brezposelnih, največ pa vsele bresbiržnosti tistih slovenskih delavcev, ki se še zaposleni, pa se nočajo naročiti.

Kako naj delavec ve, kaj se dogaja okrog njega in po svetu, kako naj zapade vse vse krize, vzroke vojne, vzroke sruševanja plač in brezposelnosti, če se ne bo poučil o velikih socialnih in gospodarskih problemih iz socialističnih listov?

Kako naj delavec v drugih krajih pravilno moti bo na premogovnem polju v Illinoisu, če ne čitajo delavskih listov?

Edino z razumnimi, socialno treniranimi delavci bo mogoče izvršiti preobrat iz krize v blagostanje za delavsko in kmečko ljudstvo.

Slovenski delavci, ki čitate naše liste, vam je ta resnica znana.

Pridobite Proletarcu naročnikov in klubom JSZ novih članov, da bo luč

mogli pridobiti za zvezko. Že iz navedenega sledi, da ni pravilno tiskati celo stran v angleščini, najmanj pa še zdaj, ko je list skrenčen na polovico prejšnjega obseg. Vzlici temu pa svetujem kompromis in to največ zaradi naših mladih sodrugov kot na pr. Donald J. Lotrich, Anton Kamniker Jr. in John Rak, ki prispevajo dobro gradivo v angleščini: tem naj se da tri kolone, ostale štiri kolone pa naj se porabijo za slovensko gradivo.

Dopisi: kar je dobrega in zanimivega, naj gre v list po možnosti neskrivljano, nevažne in nezanimive stvari pa naj se skrivo na minimum.

"Zgodovina del. gibanja na Slovenskem" naj se nadaljuje do konca. Dobro bi bilo, če bi uredništvo dobil dovoljenje ponatisniti Marksov "Kapital", ki je pred kratkim izšel v C. Stukljevem prevodu v Ljubljani.

Z "Rimom" naj se nadaljuje. Uredništvo pa svetujem več previdnosti pri izbiri lepo slovenskega gradiva za bodočnost (to se ne tiče "Rima"). "Romani" kot "Sužnji krvi" in "Smola kapitalista Mejača" bi ne smeli dobiti prostora v Proletarcu. Čemu prinašati slabšund čtivo, ko se ne nedvomno dalo dobiti iz starega kraja dovoljenje za ponatis dobrih in zanimivih povesti in romanov, tako izvirnih kot prevodov, ki so izšli zadnja leta? Na pr. Seliškarja "Nasedli brod" ali Juš Kozaka "Šenpenter"?

Mile Klopčič bo v kratkem izdal prevod Frank Leonhardove novele "Karl in Ana". Itd. Stvar uredništva je, da se obrne na založništva ali avtorje v starem kraju ter poizve za pogovore za ponatis. Spleh ne čita in je zanje nekakšna "mrta stran"; gradivo za to stran je večinoma vse to iz ameriških delavskih časopisov in naši mladi angleško govoreči člani, ki se zanimajo za gibanje, si te liste lahko prekršijo na eden ali drugi način; Proletarac s to stranjo niste pridobili, isto velja glede zvezke, kajti tukaj rojena mladina, ki se jo nam posreči pridobiti v stranku, se ne ogrevata za zvezko, temveč hoče biti včlanjena direktno v Soc. stranki Amerike — dokaz za to so člani 32nd Ward Branch S. P. v Clevelandu, ki ga je ustavil klub št. 49, a mladih sodrugov nismo

listi počevati na šest strani bo najbrže nemogoče v sedanjih razmerah, kajti najprej bo treba zlesti iz dolga, potem šele se bo lahko razmišljalo o tem. Precej prepotrebnega prostora pa se lahko pridobi z očitljivosti slik. Ostane naj samo risba (cartoon) z zadnje strani, ki pa naj gre na prvo stran. Vse ostale slike naj začasno odpadejo. List zarači tega ne bo izgubil na privlačnosti pri čitateljih, rajši pridobi, kajti bržko je vse kevč do ostalega gradiva kot do slik.

To so moji nasveti. Nekaj bo treba ukreniti, kajti člani in naročniki postajajo nezadovoljni s Proletarcem s tako skrivenim slovenskim gradivom. In slovensko gradivo — članki,

Priredbe

APRIL.

JOHNSTOWN, PA.—Veselica in igra dr. "Naša sloga" it. 600 SNPJ. v soboto 1. aprila 1933. V Slov. delu domu na Moham.

Opomba: Cena objavam v tej rubriki je \$1.00 za celo čas, to je do dana priredbe.

Tel. Roosevelt 1695

Wednesday and Sunday by appointment only.

Residence Tel. Crawford 8440

If no answer—Call Rockwell 9200.

CHICAGO, ILL.

Druge važne spremembe, katere bi priporočal, so: Prva stran se naj popolnoma preuredi in sicer na sledeči način:

Spodnji del, približno eno tretjino strani se naj uporabi za dvekolonske kratke "Utrinke", v katerih se naj komentira svetovne dogodke in raznolikosti vprašanja. Ostali del se naj porabi za nekak komentar najvažnejših svetovnih dogodkov in to v kratkih odločkih, ki bodo tvorili novice in kritiko obenem. Rabi se naj manjše črk, kakor se jih rabi naprimer v Prosjeti na prvi strani.

Slike se naj popolnoma opusti. V celoti se naj ne rabi tako velikih črk za naslove raznih člankov, dopisov ali novic. Uredniški članek naj bo samo eden in naj ne presegna pol kolon.

S. Thomas je zelo interesiran v situaciji med premogarji. Istega dne kot bo predavanje bo govoril na shodu premogarjev na Casandri. Shod se prične ob 2:30. Vstopnina je 50c. Soc. klub v Johnstownu na naš klub JSZ sta se zavzela razpečati gotovo število vstopnic, ki se dobre pri članih po 50c. Priporočamo, da kdor le more, naj si jo nabavi. Ne zamudite te redke prilike. Mnoho ljudi se za Thomasa žal zanima. Ob tej priliki ga lahko ne samo vidijo nego tudi čujejo njegova izvajanja, zakaj je socialist.

S. Thomas je zelo interesiran v situaciji med premogarji. Istega dne kot bo predavanje bo govoril na shodu premogarjev na Casandri. Shod se prične ob 2:30. Vstopnina je 50c. Soc. klub v Johnstownu na naš klub JSZ sta se zavzela razpečati gotovo število vstopnic, ki se dobre pri članih po 50c. Priporočamo, da kdor le more, naj si jo nabavi. Ne zamudite te redke prilike. Mnoho ljudi se za Thomasa žal zanima. Ob tej priliki ga lahko ne samo vidijo nego tudi čujejo njegova izvajanja, zakaj je socialist.

S. Thomas je zelo interesiran v situaciji med premogarji. Istega dne kot bo predavanje bo govoril na shodu premogarjev na Casandri. Shod se prične ob 2:30. Vstopnina je 50c. Soc. klub v Johnstownu na naš klub JSZ sta se zavzela razpečati gotovo število vstopnic, ki se dobre pri članih po 50c. Priporočamo, da kdor le more, naj si jo nabavi. Ne zamudite te redke prilike. Mnoho ljudi se za Thomasa žal zanima. Ob tej priliki ga lahko ne samo vidijo nego tudi čujejo njegova izvajanja, zakaj je socialist.

S. Thomas je zelo interesiran v situaciji med premogarji. Istega dne kot bo predavanje bo govoril na shodu premogarjev na Casandri. Shod se prične ob 2:30. Vstopnina je 50c. Soc. klub v Johnstownu na naš klub JSZ sta se zavzela razpečati gotovo število vstopnic, ki se dobre pri članih po 50c. Priporočamo, da kdor le more, naj si jo nabavi. Ne zamudite te redke prilike. Mnoho ljudi se za Thomasa žal zanima. Ob tej priliki ga lahko ne samo vidijo nego tudi čujejo njegova izvajanja, zakaj je socialist.

S. Thomas je zelo interesiran v situaciji med premogarji. Istega dne kot bo predavanje bo govoril na shodu premogarjev na Casandri. Shod se prične ob 2:30. Vstopnina je 50c. Soc. klub v Johnstownu na naš klub JSZ sta se zavzela razpečati gotovo število vstopnic, ki se dobre pri članih po 50c. Priporočamo, da kdor le more, naj si jo nabavi. Ne zamudite te redke prilike. Mnoho ljudi se za Thomasa žal zanima. Ob tej priliki ga lahko ne samo vidijo nego tudi čujejo njegova izvajanja, zakaj je socialist.

S. Thomas je zelo interesiran v situaciji med premogarji. Istega dne kot bo predavanje bo govoril na shodu premogarjev na Casandri. Shod se prične ob 2:30. Vstopnina je 50c. Soc. klub v Johnstownu na naš klub JSZ sta se zavzela razpečati gotovo število vstopnic, ki se dobre pri članih po 50c. Priporočamo, da kdor le more, naj si jo nabavi. Ne zamudite te redke prilike. Mnoho ljudi se za Thomasa žal zanima. Ob tej priliki ga lahko ne samo vidijo nego tudi čujejo njegova izvajanja, zakaj je socialist.

S. Thomas je zelo interesiran v situaciji med premogarji. Istega dne kot bo predavanje bo govoril na shodu premogarjev na Casandri. Shod se prične ob 2:30. Vstopnina je 50c. Soc. klub v Johnstownu na naš klub JSZ sta se zavzela razpečati gotovo število vstopnic, ki se dobre pri članih po 50c. Priporočamo, da kdor le more, naj si jo nabavi. Ne zamudite te redke prilike. Mnoho ljudi se za Thomasa žal zanima. Ob tej priliki ga lahko ne samo vidijo nego tudi čujejo njegova izvajanja, zakaj je socialist.

S. Thomas je zelo interesiran v situaciji med premogarji. Istega dne kot bo predavanje bo govoril na shodu premogarjev na Casandri. Shod se prične ob 2:30. Vstopnina je 50c. Soc. klub v Johnstownu na naš klub JSZ sta se zavzela razpečati gotovo število vstopnic, ki se dobre pri članih po 50c. Priporočamo, da kdor le more, naj si jo nabavi

P. ZOLA:

RIM

Pesovenil Etbin Kristan.

(Nadaljevanje.)

In Pierre se je zazdel vpričo tega starega na svojem škratu vztrajajočega mesta slave in gospodstva sam sebi aboten s svojimi sanjami o čisto duhovnem papežu. Tako so se mu zazdele smešne, da je občutil nekakšen osramočen obup. Rimski prelat gotovo ne more razumeti novega evangelskega papeža, ki bi bil čisto duhoven, le duše vladajoč papež. Ob spominu na ta v šegi, ponosu in avtoriteti odreveneli dvor papeža mu je bilo hipoma jasna groza, takoreč telesni gnus, ki ga je moral zaobratiti taka ideja. Oh, kako strmeče in zaničljivo so morali gledati na to čudno severno predstavo — na predočbo papeža brez dežel in podložnikov, brez vojaškega dvorjanstva in kraljevskih časti, na predstavo čistega duha, čisto moralične avtoritete, zaprite v ozadju hrama, vladajoč svet le z blagoslavljajočim kretanjem, z dobroto in z ljubezni!

Ne, temu latinemu duhovništvu, tem svečenikom luči in krasote je to gotovo le stratofrankovska, z meglami odeta slika fantazije. Gotovo — pobozni so, celo praznoveni, ali svojega Boga puščajo dobro zavarovanega v tabernaklu, da vladajo v njegovem imenu, čimbolj v interesu nebes; zato uporabljajo vse mogoče zvijače, žive sredi bojev človeških poželjnosti od primer, in stopajo s tihimi diplomatskimi koraki zemeljski končni zmagi Kristusa naproti, ki ima danes ali jutri vladati vse narode v papeževi osebi. Kako osupel bi moral biti francoski prelat, recimo monsinjor Bergerot, ta sveti škof odrekanja samega sebe in ljubezni do bližnjega, če bi zašel v ta Vatikan! Kako težko bi moral začetkom razumevati, kako težko se prilagoditi — in kako bolestna bi bila naposlед nemožnost, da bi se sporazumi s temi brezdomovincami, s temi mednarodnimi ljudmi, neprenehoma se sklanjajočimi nad zemljevidom obeh svetov, vedno se poglabljajočimi v račune, ki jim imajo zagotoviti vladu sveta! Za to je bilo treba dolgih dni in tednov, za to je treba živeti v Rimu; šele po celem mesecu se mu je nenašla zasvetilo, šele v silnem potresu, ki ga je v njegovi duši povzročil kraljevski pomp v cerkvi sv. Petra, šele vpričo starodavnega mesta, ki spi tu na solnec svoje težko upanje, ki sanja svoje večne sanje.

Ali pogled mu je obtičal na trgu doli pred bazilikijo, in užr je človeško reko, štiridesetico vernikov, ki so se razlili po belem tlaku kakor črno mrgolenje neprisakovanih kukev. Zdelo se mu je, kakor da se vnovič dviga klic: "Evviva il papa re! Evviva il papa! Živio papež kralj! Živio papež kralj!" Ravno prej, ko se je vzpenjal po neskončnih stopnicah, mu je bilo, kakor da se tese kamnitimi kolosi od divjega krika, ki se razlega pod njegovimi oboki; in zdaj, ko se je dvig-

nil skoraj v oblake, se mu je zdelo, da ga sliši zopet v prostem prostoru. Ni li bilo to skrajno vztrpetavanje velikana pod njim kakor zadnje dviganje soka v njegovem starem zidovju, kakor obnovitev katoliške krvi, ki je nekoč napravila iz njega silnega kralja vseh hramov in ki mu izkuša vdihniti silni dih življenja to uro, ko prihaja smrt nad njegove prevelike in samotne ladje? Množica se je še vedno sipala skozi vrata in preplavljal trg; strašna žalost mu je krila srce, zakaj ta klic je odpnihnil njegovo zadnje upanje. Se dan prej, po sprejemu romarjev v Sala dei Beatificazione se je mogel vdajati prevari, če je pozabil na potrebo denarja, ki tlači papeža na zemljo, le da ne bi videl nič drugega kakor tega bežnega, kakor simbol moralične sile žarečega starca. Ali sedaj je bila njegova vera v tega vsega zemeljskega blaga oproščenega evangelskega pastirja, ki naj bi bil le vladar nebeškega kraljestva, pri kralju. Levu XIII. ni le denar Petrovega vinjarja nalagal trde sužnosti; bil je razunega jetnik predaje, večni rimski kralj, ki je priklenjen na grudo, pa ne sme zapustiti mesta in se ne sme odreči posvetni vladni. In konec vsega tega je smrt na mestu samem; stolnica sv. Petra se poruši, kakor se je porušil hram kapitolskega Jupitra; na razvalinah katoličanstva bo rastla trava, v tem ko se drugod zasveti razkolništvo, nova vera za nove narode. Ta veličanstvena in tragična vizija se je dvigala pred njegovimi očmi; svoje sanje je videl uničene; čutil je, kako odnaša njegovo knjigo klic, ki se razlega dalje in dalje, kakor da hoče poleteti na vse štiri kraje katoliškega sveta: "Evviva il papa re! Evviva il papa re! Živio papež kralj! Živio papež kralj!" In zdeto se mu je že, da čuti kako se guga pod njim velikan iz marmorja in zlata v potresu stare strohne družbe.

Naposlед je Pierre odšel dol. Še eno razvjetje ga je čakalo, ko je srečal na strehah ladij, na tej osojni plošči, ki je tako velika, da bi se na njej lahko zgradilo celo mesto, monsinjora Nanija. Prelat je spremljal francoski dami, mater in hčer, ki sta bili videti zelo srečni in živahni; nedvomno se jima je bil ljubezljivo ponudil, da ju povede nad cerkev. A komaj je spoznal mladega duhovnika, koj ga je ustavil.

"Ljubi moj sin, ali ste zdaj zadovoljni? Ali je močno vplivalo na Vas? Ali Vam je dvignilo dušo?"

S svojimi vprašajočimi očmi mu je zrl na dno duše in spoznal, kaj in kako je z njim. Potem se je začel na tihem smehljati.

"Da, da vidim. No, pameten človek ste. Polagoma verjamem, da se Vaša nesrečna reč tukaj prav dobro dovrši."

(Dalje prihodnjic.)

Odlašati na jutri, kar je danes mogoče in koristno, je napaka, in včasi velika. Hoteji za vsako ceno danes, kar bo šele jutri mogoče, je enaka napaka. — Etbin Kristan.

Pokrivalo za misli

Neiskreni ljudje zakrivajo svoje neiskrene namene z besedami, ki lepo zveme, zato da z njimi varajo iskrene ljudi.

Dokazi, ki se jih ne more ovreči

Milwaukee, Wis. — Famozna pogodba med glavnim odborom JPZS in lastnikom njega glasila, njegovo upiranje resnic in zavijanja, vse to je krivo, da sem primoran poslužiti se Proletarca za ta odgovor. Pri vsaki priliki, kadar se kakemu članu nasprotne strani posreči spraviti v glasilo kak protest, se posluži urednik in lastnik glasila ostalih treh strani lista, ki niso pod kontrolo Tiskovnega odbora naše Zvezze, za meterske komentarje, s katerimi s spremnim zavijanjem ovrže vse nasprotne trditve. Tako se je zgodilo tudi protetuš drž. št. 19 v zadnji računa za konvenčni zapisnik.

V komentarju S. navaja, da ni samo dal pošteno ceno za priobčitev dotičnega zapisnika, temveč, da je celo prihranil Zvezzi \$143; trditev, ki je vredna običajne Stautove predznosti.

Ker pa v svojem komentarju navaja, da ni bilo v protestu od strani društva št. 19 navedenih nikakih dokazov, mu bom ustregel jaz v tem dopisu in mu jih predložil.

Predvsem je potrebno pojasniti, da se je računal za zapisnik napravilo na podlagi starih unijiskih plač in cen, in sicer: Zapisnik v posebni izdaji ob 28 kolon. Vsaka unijiska tiskarna zahteva, da postavi stavec tako kolono v $\frac{1}{4}$ ure, toda v protestu navedenem računu se je dovolilo eno uro časa za vsako kolono. Delo je zahtevalo torej 28 ur, kar znaša \$28 za stavca. Ravno tako se je dovolilo za vsako uro rabljene stroje po \$1, to je skupno \$28. Nadalje: za vlaganje kolon v formi 5 ur, \$.5. Papir \$4, tisk \$10, razpošiljanje (vlaganje priloge), \$5 za korekture, \$10 "overhead" stroški to je za elektriko, plin itd., \$7.50, skupaj \$97.50. To je račun po starih unijiskih cenah glede da znaša sedanja plača tiskarjev poleg znižanja, krajšega delovnega časa in podpiranja brezposebnih, okrog

nizko ponudbo.

To so torej dejstva in dokazi, o katerih je S. pisal v svojem famoznem komentarju, ki je pač tečna hrana za tiste, ki

20% manj, ko za časa prospečite.

To jasno priča, da je bil račun, ki se ga je plačalo za tisk zapisnika v znesku \$173 daleč previsok. Toda poleg teh, pa so še drugi dokazi:

Za Zapisnik prejšnje konvencije je Mr. S. računal \$62. Ta zapisnik je obsegal 4 strani. Sedanji je obsegal 4 strani, torej ravno še enkrat toliko, a stal je \$173, dasiravno so sedaj v času depresije vse cene mnogo nižje. Zakaj se je torej računal sedaj toliko več?

Toda to še ni vse. Kdor ne razume tiskarskih del, pač ne bo našel vseh razlik, toda dejstvo je, da je bil zapisnik zadnje konvencije UMETNO RAZŠIRJEN in sicer s tem, da se je rabilo več prostora med posameznimi vrstami. V prejšnjem zapisniku znaša prostor med posameznimi vrstami 2/32 palca v zadnjem pa 3/32, kar pomeni, da je bilo v vsaki koloni prejšnjega zapisnika povprečno 30 vrst več, kakor v zadnjem. Teh 30 vrst pa znaša v vsaki koloni po štiri palce, v 28. kolonah zapisnika skupno 112 palcev ali celih pet kolon. Ako bi bil zapisnik zadnje konvencije tiskan torej na ta način, kakor je bil prejšnji, bi znašal v celoti samo 23 kolon in ne 28, kar bi bilo razmeroma pravilno, ker tudi zadnja konvencija, kakor prejšnja je trajala teden dni.

Nadalje: Kako je mogoče, da se je računalo za 2000 iztiskov novih pravil samo nekaj dolarjev več, kot je stal zapisnik. Torej vezana knjiga, ki obsega okrog 150 strani stane samo par dolarjev manj kot zapisnik, ki obsega 28 kolon? Močno bo S. trdil, da je delo izvršil iz ljubezni do organizacije, toda proti temu priča dejstvo, da je prvotno zahteval okrog \$200 več za dotočno delo in je znižal ceno še le potem, ko je dala clevelandaska slovenska tiskarna za okrog \$200 nizko ponudbo.

To so torej dejstva in dokazi, o katerih je S. pisal v svojem famoznem komentarju, ki je pač tečna hrana za tiste, ki

ne znajo, ali pa nečejo misli, ne pa za razumne ljudi.

V bodoče pa lahko piše S. o zadnji se več meterskih komentarjev; zame je stvar končna, ker sem zadovoljen, da vede resnico tisti, kateri jo hočejo vedeti; za ostale pa se ne zanimam. — Frank Novak.

BERNARD SHAW PRAVI, DA GOVORI PREVEČ

George Bernard Shaw, sloviti pisatelj in satirik, poslednje mesece veliko potuje. Po vsod ga oblegajo časniški poz-

se spremeni v pepel. To se je pripetilo rojaku bečlarju v Yale, Kans. Zjutraj, ko je šel na delo, je potisnil desetake v peč, zvečer pa je zakuril, da si skuha večerjo. Na desetake je pozabil. Šli so v dim. Če nosiš denar s seboj, ti ga vzamejo banditje. Če nimaš nobenega denarja, je pa tudi hudo.

Vse to zlo bi se lahko odpravilo, če bi delavska masa ta sistem zavrgla in glasovala za boljšega.

Na prošli seji kluba št. 114 je bilo sklenjeno, da se v bodoče vrše seje kluba in phevskoga zborna "Svoboda" skupno. Pevski zbor je odsek kluba in ni vzroka, čemu ne bi imeli ene seje namesto dveh. Posebno v današnjih razmerah, ko je ekonomija tako potrebna, je to na mestu. Prihodnja skupna seja bo 14. marca ob 7. zvečer. Pridite vse. — Leo Junko.

Seja soc. eksekutive

Dne 11. in 12. marca bo zborovala v Indianapolisu eksekutiva socialistične stranke. Ob tej priliki se bo vršil v Tomlinson Hall velik shod, na katerem bosta govorila med drugimi Norman Thomas in Morris Hillquit.

Prosvetna Matica J. S. Z.

V fond PROSVETNE MATICE J. S. Z. so vplačala društva, socialistični klub in druge organizacije v mesecih januar in februar 1933 kot sledi:

Številka društva in kraj

2, SNPJ, La Salle, Ill. \$ 2.00

3, SNPJ, Johnstown, Pa. 3.00

5, SNPJ, Cleveland, O. 6.00

6, SNPJ, Syran, Pa. 12.00

10, SNPJ, Rock Spring, Wyo. 3.00

14, SNPJ, Waukegan, Ill. 6.00

16, SNPJ, Milwaukee, Wis. 12.00

21, SNPJ, Pueblo, Colo. 6.00

47, SNPJ, Springfield, Ill. 3.00

82, SNPJ, Johnstown, Pa. 3.00

88, SNPJ, Moon Run, Pa. 6.00

124, SNPJ, Forest City, Pa. 12.00

138, SNPJ, Canonsburg, Pa. 12.00

158, SNPJ, Euclid, O. 6.00

177, SNPJ, Reliance, Wyo. 3.00

192, SNPJ, Milwaukee, Wis. 5.00

206, SNPJ, Gross, Kans. 3.00

237, SNPJ, Conneaut, O. 5.00

254, SNPJ, Bon Air, Pa. 2.00

267, SNPJ, Sublett, Wyo.50

268, SNPJ, Ely, Minn. 6.00

282, SNPJ, Little Falls, N. Y. 12.00

295, SNPJ, Bridgeville, Pa. 3.00

299, SNPJ, Walsenburg, Colo. 3.00

412, SNPJ, Frederick, Colo. 9.00

447, SNPJ, Nanticoke, Pa. 1.00

494, SNPJ, Point Marion, Pa. 6.00

535, SNPJ, Akron, O. 3.00

600, SNPJ, Johnstown, Pa. 6.00

609, SNPJ, Arma, Kans. 2.00

683, SNPJ, Hutchinson Pa. 6.00

27, SSPZ, Forest City, Pa. 6.00

29, SSPZ, Enumclaw Wash. 2.50

48, SSPZ, Arma, Kans. 3.00

61, SSPZ, Barberon, O. 3.00

70, SSPZ, Krayn, Pa. 2.00

174, SSPZ, Purglove, W. Va. 3.00

211, SSPZ, Gowanda, N. Y. 3.00

19, JPZS, Milwaukee, Wis. 12.00

27, SDZ, Cleveland, O. 6.00

"Vojolica", Milwaukee, Wis. 6.00

PROLETAREC

The R.F.C. Should Reconstruct

But That's What It's Not Doing

By JOSEPH E. COHEN.

To turn a famous saying of history to good use: What is the Reconstruction Finance Corporation?—Nothing, for the people. What could it be?—Everything. If only it would reconstruct!

Leading the march of the experts before the Senate committee, Bernard M. Baruch dared to say: "We have not yet taken one really constructive step." What a blow that was!

Applied to the R.F.C., it had the full force of truth back of it. Such testimony as that of General Charles G. Dawes wipes out any pretense of some bankers to play a fair game with the government for its money. The petty cash thus far returned by the railroads for the many millions they borrowed is another part of the same answer. And the skating of insurance companies close to the danger signal helps make the picture one of distress without relief.

Does Not Reconstruct.

The Reconstruction Finance Corporation is not reconstructing.

Instead of business being any better off, only the bankers have been getting their money back after the government borrowed it at a high rate the interest in its bond

Confiscating Farms of the Farmers

The Bureau of Agricultural Economics, reviewing forced sales of farm lands for a five-year period ending March 1, 1932, presents some interesting information of what has happened. There has been a big turnover in ownership during this period, nearly 10 per cent of the farms having passed out of the hands of owners. Of the increase in the number of forced sales in 1932 compared with the year before, the Bureau declares: "Not only were there more farms sold as a result of tax delinquency, but a greater number changed ownership as a result of mortgage foreclosures, bankruptcy proceedings, sales to avoid foreclosures,

deeding back to avoid legal action and other related causes."

The bankruptcy of farmers has continued from year to year, the average number of farms changing hands as a result of mortgage foreclosure and related defaults being 28.4 per 1,000 in 1932 as against 18.7 in 1931, while for all types of forced sales the average rate was 41.7 per 1,000 as against 26.1 the year before! That is, the number of farm tax sales nearly doubled in 1932.

No doubt many of these farmers have thought that Socialism will confiscate their holdings but they face a confiscation now that is real.

—The New Leader.

Our Doings Here and There

By JOHN RAK

Saturday, March 11, the newly organized branch here on the North Side will hold their regular meeting at 250 Clybourn Ave. Chas. Pogorelec and Joseph Ovenc from the executive committee of JSF will be present to give short talks. All members of this branch are urged to invite their friends along.

A Slovene local, with 28 members, of the Workers Committee on Unemployment was organized last Thursday night at the SNPJ Hall. All workers, employed or unemployed, are eligible to join. For the next meeting which will be held Thursday, March 30, it was decided to have a lecturer from the central office. Everybody is invited to attend.

Karl Marx memorial meetings are being sponsored through-out the world by working class organizations. Branch No. 1 has undertaken to sponsor an appropriate Program for this occasion on Sunday, March 26, at the SNPJ Hall. The Life and Work of Karl Marx will be given in an address by comrade Joseph Ovenc; singing of revolutionary songs by Sava and Karl Marx singing societies; short one act sketches portraying the difficulties of our agitators, the discouragement and hope to better conditions; musical numbers and recitations make up the afternoon performances. This program is well worth its price, 40¢, and every comrade having tickets should try to dispose as many as possible. In the evening there will be a dance with Johnny Kochavar's orchestra playing.

Our comrade John Langerholc in Johnstown sent in last week 8 subs. From Cleveland Anton Jankovich comes across with 14 and from the Pennsylvania cities Anton Zornik, Frank Ursits and John Ban are credited with two each. Down in Diamondville, Wyo., Anton Tratnik is a real hustler. His last letter contained two subs and tells us that as soon as conditions improve somewhat, they will try to organize a branch. John Zornik of Detroit, Rosie and Snay, our regular go-getters, are always listed in each report published.

issue to get funds for the R. F. C.

As for labor: If any number have been put to work through the open-handed generosity of the corporation, the proof is sadly missing. Figures of unemployment keep on shooting upward. Wages are still tumbling. Prices are sinking. And misery is deepening and growing more widespread and terrifying.

In every section there is the tramp of idle thousands begging for food and impoverished farmers claiming legislative relief. The gold of the R. F. C. has turned to moonshine, so far as the people go. That fond offspring of a Hoover fancy is well named "The Romance Corporation". But a romance with a very sad end.

Started Wrong.

Small wonder there is talk of finishing it forthwith.

That scheme never started right.

The thought was that all the industrial pump needed was priming with ready cash. Existing assets were frozen. They required thawing out. So money was poured down the old well.

But the entire industrial system is cracked. Before production reaches the top where it can hire men and yield earnings, it is seeping out

What public works the government sets out to do would be backed by the resources and confidence of the richest nation on earth. The government would take hold where the industrial and financial lords fell down. Railroads, insurance companies and the banks would be reconstructed by government aid. The patient would not die, but it would never again be the same. For all time to come, it would be a public servant.

What the broken-down well of wealth-production needs is reconstruction. Where that is to begin is with the providing of just incomes to the great bulk of the people.

There will be no reconstruction until everyone is allowed to work and every family entitled to buying power to consume the tremendous wealth created. That is where to begin.

You can say one thing for bandits. When they clean out a bank they don't blame it on world conditions.

—The New Leader.

Some men who apparently consider themselves very radical don't seem to use their heads for any purpose except to put them under policemen's clubs.

We refer, of course, to those Communists who court arrest. Situations occasionally arise in which it is necessary to put the authorities in their place. Where authorities take it upon themselves to violate the constitutional guarantees of freedom of speech and assembly, stretching the police powers of regulation so as to make them prohibitive, it becomes necessary for patriots to check the lawless authorities by defying them and submitting to arrest. But indiscriminate defiance of and abuse of the police is silly. It indicates puerility, semi-criminality, or semi-insanity. There is better use for heads.—T. M. L.

The executive committee of branch 114 elected a committee of four to look for headquarters for our branch where we can meet every night. It is something we need badly.

Motor City News

On February 25, the debaters for the English Section of branch 115 were awarded the judges decision over the young comrades representing branch 114 in a debate held at the Slovene Workers Home. The subject was "Resolved that Dictatorship is essential to attain Socialism". The losing side had a very good delivery, but comrade M. Korosec, their opponent who recently spent a year in Russia stressed the dictatorship there and why it cannot bring about Socialism. The debaters were, for branch 114 E. Menton, S. Kavcic and S. Menton. For branch 115 M. Korosec, F. Cesen and L. Korosec. A mushroom supper was served at 11:30 and dancing followed which ended as another good time for all.

Our dramatic players of both English Sections are rehearsing twice a week on their play R. U. R. which is scheduled to be staged the early part of April. Watch for the definite date and place.

Police clubs are still busy at the Briggs Highland Park plant where picketing has been broken up several times. But the strikers are still waging a good battle. At the Mack plant, picket lines are not being bothered but the plants are working and many new men were hired to take the place of strikers.

The Mutual Benefit Club, branch of the Slovene National Home Society, dissolved March 2, 1933. It was organized September 14, 1930. The club had 75 members insured for \$100 death benefit each. Assessments for only seven months were collected, thereafter a moratorium declared which lasted about 22 months. The economic depression caused this organization to dissolve.

The executive committee of branch 114 elected a committee of four to look for headquarters for our branch where we can meet every night. It is something we need badly.

Andrew Grum, Jr., Detroit, Mich.

Better Use for Heads

Some men who apparently consider themselves very radical don't seem to use their heads for any purpose except to put them under policemen's clubs.

We refer, of course, to those Communists who court arrest. Situations occasionally arise in which it is necessary to put the authorities in their place.

"We first felt the demand for books on economic questions last spring. At the start it was principally for the more recent works, but gradually the demand has increased for the older, radical theorists, particularly Karl Marx.

"Books by Thorstein Veblen (whose theories are often said to underlie technocracy) also have been in constant demand.

"The demand for books by Norman Thomas has increased since his recent addresses here.

"I believe this condition extends throughout the public library system."—St. Louis Star and Times.

SUN CAN'T SHINE ON THAT MOUNTAIN

What Are Your Suggestions?

Is It Advisable to Discontinue the English Page of Proletarec?

A number of readers urge us to discontinue the English section until Proletarec will again be in a position to appear regularly on eight pages. Others propose that only about three columns should be reserved for articles in English, such as Searchlight by D. J. Lotrich and for communications from our active workers in Youth branches of J. S. F.

Some of the Slovene readers claim that only a small number among our younger people are interested in the English page of Proletarec. For proof they cite a fact that they don't gather subscriptions nor do they show much anxiety in the struggle of this publication for its existence.

On the other hand some subscribers insist that the English page has even more readers than the Slovene section, because practically all know English while the Slovene section of the paper appeals only to the more intelligent Slovene workers. That's why our field in circulating Proletarec is so limited.

The controversial issue sprung up on account of reduced space in the Slovene section. There is not enough room for all the communications the paper receives from the various Slovene settlements which are also anxious to hear from the comrades and friends of this paper in the ranks of our Socialist Youth movement.

Of course, the best solution would be to increase the circulation and to build a sustaining fund, which would enable us to again publish Proletarec regularly on eight pages. With this in mind, we outline plans for the campaign, the purpose of which is to get one thousand new subscribers and an increase of 25 per cent in the J. S. F. membership. Details of such a supplement.

Before we decide to rear-

What are your reactions?

SEARCHLIGHT

By
DONALD
J.
LOTRICH

A lot of serious events transpired during the past week. The feeble banking system has acquired apoplexy but the utter collapse of our banking institutions has been averted by the declaration of bank holidays, by the Governors of the various States and the concurring proclamation of the newly installed President. This is only going to make bad matters worse. It will trip the already crippled industries and trade and the whole capitalist system a few degrees nearer the complete ruin and give the captains of industry another reason to tighten their dictatorial powers. All of this, of course, is being done at the expense of the working class. The bank holiday was declared to save the investments of the big bankers. Had they wanted to protect the savings of the poor why didn't they take some steps in 1930? No, they wanted to freeze out most of the small bankers and depositors so they let some 600 banks go to the "dogs" and with the banks went the saving of hundreds of thousands of workingmen and women to the tune of hundreds of millions of dollars.

Another great victory was recorded last week by the Progressive Miners when John Walker and his crew resigned as officials of the United Mine Workers of America. Lewis now takes complete charge. No doubt these steps were necessary because the miners are rapidly leaving the old union. Now Lewis will have a free hand for his reign of gun rule and terror. Our men are putting up a splendid battle and reaping victory after another. Chase Lewis from Illinois forever, should be their slogan.

Our campaign committee reported to the Executive Committee meeting last Friday and plans were adopted. We want every member to begin with April 1st and continue until our full program of gains is realized. With all the disheartening news and happenings about us we must build and train a strong labor movement to combat the evils before us. That is our only course, our only salvation.

Militaristic Morons

It is hard for a low-grade person to understand that he is low-grade; otherwise our militarists and apostles of "preparedness" might be able to savvy the fact that they are not as far developed from the ape as others, and that they might be ready to have the world disarm.

Physical violence is primitive. When one indulges in or advocates physical violence, it indicates that he has a primitive mind. Instead of such men setting themselves up as judges of what the country should do, it would be in order for them to seek some way to evolve themselves out of the moron type.—T. M. L.

Buy English

A young housewife stood and gazed for several minutes at the meat which the butcher had displayed on his stall, with a keen eye as to its merits.

"Is that English mutton?" she inquired.

"Well, madam," said the butcher, "the sheep was born in New Zealand, and the," suddenly brightening up, "its parents were English."

Chipp Off the Block

Uncle: "And what are you going to be when you grow up, John?" Nephew: "The same as you, uncle—an insulting engineer."

A national election is a referendum that decides whether the people or their masters shall rule. Since the people mostly vote against their own interests the masters stay in control.